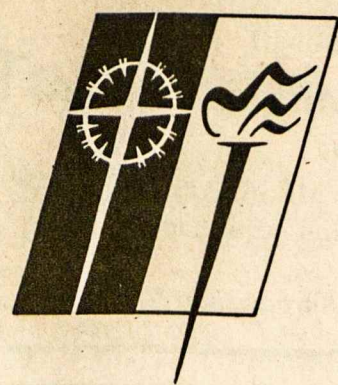

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (2445) 1997 SAUSIS-JANUARY 7

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Mūsų jūra vakaruose

Nepriklausomoje tarpukario Lietuvoje, kaip ir dabartinėje, tautos žvilgsnis į Vakarus ir krypą, ir buvo nuolat skatinamas. Mes – vakariečiai, mes su Vakariais. Kultūros bei civilizacijos supanašėjimas – tik taip, tik tokiu keliu.

VAKARAI traukė ir tebetraukia. Tai vienintelis belikęs kelias eiti į platųjį pasaulį, nes kiti keliai išsivėngiuoja, išsišakoja šalyse, iš kurių nedaug ką parsineši namo. Stebinti tą stiprų ir vis stiprėjantį polinkį sukaupiti žvilgsnį į Vakarus, dažnai ne vienam prieš akis iškyla nelauktas ir keistas paradoksas: žiūrime į vakarus tartum ten jūros nebūtų. Norim būti vakariečiai, o vakaruose banguojančios jūros kartais lyg nematome. Šiuo klausimu praeityje nemažai kalbėta, spaudoje rašyta. Negausios jūrinės organizacijos kėlė jūrinės idėjos mintį, skatino tautą giliau įsisąmoninti, ką valstybei reiškia jūra, ypač Lietuvai, turinčiai neplatų langą į pasaulį, tarpais kone užkaltą ar pridengtą sunkiai permatomomis užuolaidomis. Ne laivų ir jūreivių trūkumas dangstė tą reikšmingą vienintelį langą, bet stoka tvirtesnio įsitikinimo, kad atsiskaitant veidui į Vakarus turi būti aiškiai matoma ir jūra, ir tai ne tik poetams ar turistams, bet ir ekonominiams gyvenimui stiprinti, naudojant pigiausią transporto priemonę, pasiekiančią kiekvieną pasaulio kampelį tiesioginiu būdu. Šiuo metu Lietuva ta linkme jau yra žymiai sparčiau pajudėjusi. Tenka laukti dar geresnių rezultatų paruošiant naujus savų jūreivių kadrus, su kuriais ir svietimoji kalba iš Lietuvos laivyno bus pašalinta. Tikėtina, kad naujoji Lietuvos valdžia ir šiuo klausimu bus jautresnė. Kiekviena valstybė, kurios teritoriją skalauja jūra, išnaudoja galimybę visokeriopai stiprėti.

KLAIPĖDA – tai žodis, kurio lietuvis negali ištartti be įvaizdžio apie jūrą, apie laivus ramiame uoste. Tas skirtingasis miestas daugelį metų buvo vokiečias visais būdais ir pavidalais, paliestas svetimybų greičiau negu visas jo kraštas, kuriame niekada nebuvo nutostojusios žybtuoti atsparios lietuviškos liepsnelės, telkusios apie save garsius vadovus ir lietuvininkus. Lietuvybės atsparumo ir plėtimo laikotarpis prasidėjo po 1923 metų sausio 10-tosios sukilimo – Klaipėdos krašto atgavimo, užbėgant už akių lenkų pasiūlytom planui Klaipėdą paversti laisvuju tarptautiniu miestu, kokių po Versalio sutarties tapo Danigais. Sukilimo rengėjai J. Budrys ir E. Simonaitis, pasitelkę kai kuriuos Lietuvos kariuomenės karininkus ir savanorius, be didelio pasipriešinimo nuginklavo kraštą prižiūrėjusius prancūzų dalinius. Iš tikrųjų laikas buvo per trumpas ir pasirušimas per menkas, kad Lietuva iki Klaipėdos krašto praradimo būtų galėjusi jo atlietuvinimui ką nors reikšmingesnio padaryti. Sovietmečiu pakeistas Klaipėdos krašto veidas ir atgauta Lietuvos nepriklausomybė atvėrė kitas ir daug palankesnes galimybes skiepyti lietuviškumui šiame pajūrio ruože. Nesunkiai jau pastebimi teigiami reiškiniai. Belieka tik visai Lietuvai, visiems lietuviams, kur jie begventų, neprarasti būdinčio žvilgsnio į Vakarus, ir tai tokio, kuris neperšoktų Klaipėdos krašto ir jūros. Svetimųjų nuniokota, nutautintą kraštą rimtai atstatyti neužtenka politinių pripažinimų ar nubrėžtų teritorinių linijų. Savame krašte turi vyrauti savoji kalba, savoji kultūra. Jame turi augti lietuviai. Tik tokiu būdu išlaikysime kas mums priklauso. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanada ir jos karinės pajėgos

Nemalonia naujametinė staigmena kanadiečiams tapo Montrealo laikraščio "Le Journal de Montreal" netikėtas pranešimas apie buvusios pirmosios kapitones Sandros Perron pėstininkų dalinyje patirtus vargus paruošiamuosiuose manevruose. Ešą tai įvyko 1992 m. balandžio 29 d. Kanados karinių pajėgų bazėje prie Gagetown, New Brunswicko provincijoje. Tada Sandra Perron ten atliko karinį pasirošimą, norėdama gauti karininkės laipsnį. Pasak Montrealo laikraščio, apmokymui buvo naudojami inscenizuoti karo veiksmai. Jų metu Sandra Perron su kitais naujokais pateko taipgi inscenizuotam nelaisvėn.

"Le Journal de Montreal" savo pranešime rašo, kad Sandra Perron buvo pririšta prie medžio, sumušta ir be batų palikta stovėti sniege dvi valandas. Laikraštis idėjo ir nuotrauka, kurioje Sandra Perron matyti su žemyn nuleista galva. Kojų sniege betgi namatyti. Sniego balandžio pabaigoje kartais gali ir nebūti. Manevrams tada vadovavo kpt. Michel Rainville, dabar pameis tuos kaltinimus. Pasak jo, Sandra Perron buvo traktuojama kaip į kiti "nelaisvėn" patekę naujokai tardymo metu. Tai esąs tik jų paruošimas tokiam atvejui. Ji nebuvo nuauta,

bet susilaukė vieno smūgio į pilvą plokščia ranka. Ešą taip buvo pasielgta su visais manevrų "belaisviais" naujokais.

Kpt. Michel Rainville 1993 m. vadovavo Kanados parašiutininkų pulko kariams, taikos priežiūrą Jungtinėms Tautoms atlikusiems Somalijoje. Ten kanadiečių kariai vieną savo stovyklą sugautą somalų sužeidė, o kitą nušovė. Jie buvo žiauriai kankinami. Kpt. M. Rainville buvo išteisinintas karo lauko teismo, bet atleistas iš kariuomenės, kaip jai netinkamas asmuo 1995 m. rudenį. Sandra Perron, tada jau tapusi kapitone, pati išėjo iš kariuomenės 1996 m. sausio mėnesį. Pasitraukimo priežasčių nebuvo paskelbusi. Visi betgi spėjo, kad ji jautė per daug vyriško šovinizmo moters karininkės profesijai Kanados pėstininkų eilėse. Ešą tai jai turėjo liudyti negavimas aukštesnių bei atsakingesnių pareigų.

Kpt. Sandra Perron 1995 m. susipažino ir su JT taikos priežiūros darbu Bosnijoje. Ten ji, matyt, ir nutarė pasitraukti iš Kanados karinių pajėgų 1996 m. sausio mėnesį. Spaudoje iškilus 1992 m. epizodui paruošiamuosiuose manevruose New Brunswicke, buvusi kpt. Sandra Perron prancūziškoje televizijoje (Nukelta į 6-tą psl.)

Muzikos ansamblis "Kanklės" iš Lietuvos, koncertavęs Toronto Maironio mokykloje. Nuotr. R. Puterio

Skandinavai ir baltiečiai grėsmės akivaizdoje

Trys Baltijos kraštai stengiasi tapti Šiaurės Atlanto sąjungos ir Europos sąjungos nariais. Kaip ir tas organizacijas žiūri jų kaimynai skandinavai, rašo "The Baltic Times" 1996 m. 36 nr. Andres Kahar iš Kopenhagos

VYTAUTAS P. ZUBAS

Šaltajam karui pasibaigus, penki Skandinavijos kraštai buvo priversti peržiūrėti savo užsienio politiką ir ją pritaikyti naujom geopolitinėms sąlygoms. Laukdami iš savo šiaurės kaimynų apsaugos ir politinių garantijų, tik geriau įsigilinti baltiečiai suprast, kad skandinavų ir jų politiniai siekliai neatiskiria mai susiję.

Skandinavų užsienio politika visada rinkosi neutralų vidurio kelią. Tačiau kai kuriems kraštams, pvz. Danijai, tuoj po karo teko apsispręsti, ar ir toliau to kelio laikytis? Suomiams tokį apsisprendimą teko padaryti, kai 1991 m. pasibaigė "draugystės ir savitarpio pagalbos" sutartis su Sovietų Sąjunga.

Nuo 1991 m. baltiečių vadai į Skandinaviją žiūrėjo kaip į vartus Europon. Ir ne be reikalo: 9-tam dešimtmeciu baigiantis, Danija, Švedija ir Islandija buvo pagrindiniai jų nepriklausomybės rėmėjai. Nepriklausomybės paskelbus, Islandija pirmoji šias valstybes pripažino. Tačiau švedų nenoras laiduoti saugumą ir suomių siūlymas tapti EU (Europos Sąjungos), o ne SAS (NATO) nariais, baltiečius apvylė. Jie užmiršo, kad tik prieš keletą metų politinėse skandinavų diskusijose šių kraštų saugumo klausimas net nebuvo minimas.

Ole Norrback, Suomijos ministeris Europos reikalams, 48-toje Skandinavijos kraštų tarybos (SKT) sesijoje 1996 m. lapkričio mėnesį nurodė, kaip Sovietų Sąjungos žlugimas ir SAS bei EU pasikeitimai "dramatiškai pakeitė užsienio politikos klimatą" šiaurės regione. Iki šiol vyravusios gamtos apsaugos, ekonominius ir kultūrinius rūpesčius paskutinėje sesijoje pakeitė regiono saugumas. Užsienio politikos reikšmė didėjant, 1994 m. Reykjavik'o sesijoje penkios Skandinavijos valstybės sutarė gildinti tris veiklos sritis: santykius tarp Skandinavijos kraštų, santykius su Europos sąjunga, ir santykius su šiaurės regiono kaimynais.

Skandinavijos saugumas

Po Baltiečių tarybos SKT šiandieną yra vienintelis tarptarmentinis susibūrimas, kur svarstomi Baltijos jūros regiono saugumo klausimai. Turbūt tai vienintelis susibūrimas, kuriame Vakarų žurnalistai gali kvosti ministerius jų Baltijos politikos klausimais. Paskutinėje SKT sesijoje labiausiai krito į akis skandinavų sugebėjimas nepriklausomai santykiu su SAS ir EU: Švedija ir Suomija yra EU nariai, bet nepriklauso SAS, o

Islandija ir Norvegija yra tik SAS nariai.

Pagal Per Olav Hernes, norvegų SKT patarėją, skandinavai saugumo siekia dviem keliais: daugiašalių santykių palaikymu su SAS, EU bei kitom tarptautinėm organizacijom ir moderniai ginkluotom savo karinėm pajėgom, kurios bet kokią invaziją padarytų rizikingą. Danų užsienio politikos kritikas Klaus Carsten Pedersen mano, kad mažoms skandinavų ir baltiečių valstybėms toks daugiašalis bendravimas yra būtinas. Jis nepatenkintas, kad Danija atmetė kai kuriuos Maastricht sutarties punktus: "Toks pasitraukimas gali sumažinti mūsų vaidmenį daugiašalėse organizacijose, ir maži kraštai negali sau to leisti".

Baltiečiams suprasti politinius skandinavųėjimus nelengva. Pvz., kai pradėdamas SKT sesiją Norvegijos ministeris pirmininkas Thorbjorn Jagland kalbėjo apie naujas saugumo struktūras šiaurinėje Europoje, kiti skandinavų premjerai, ypač Danijos Poul Nyrup Rasmussen, skatino baltiečius įsijungti į SAS ir EU. Po paskutinių skandinavų pareiškimų, baltiečiai esą gali padaryti sekančias išvadas: pirma, saugumo reikaluose skandinavai daugiau dėmesio skiria politinėms, o ne karinėms priemonėms; antra, nežiūrint amerikiečių spaudimo prisiimti pagrindinį regiono saugumo

vaidmenį, dauguma skandinavų politikų mano, kad per SAS amerikiečiai ir toliau turi likti Europos saugumo vadovais.

SAS ar Europos sąjunga?

Skandinavų akimis žiūrint, tai praktinis klausimas. Atsiminkim, Švedija ir Suomija, dalinai atsakydamos tradicinio neutralumo, tik 1995 m. įsijungė į EU. Kai kalbos apie SAS išplėtimą į rytus susilaukia buginančių grasinimų iš Kremliaus (kaip tai atsitiko Euro-Arctic pasitarimuose, kur skandinavų užsienio reikalų ministrai susitiko su Rusijos Yevgeny Primakov), sunku pakaltinti skandinavus, kai jie abejoja, ar baltiečiams nebūtų saugiau įsijungus į EU, o ne į SAS? Vieno dany atstovo nuomone, amerikiečių spaudimas gali tik labiau atgrasinti skandinavus nuo tokio žingsnio, o baltiečių vadovams palikti išpuolį, kad SAS yra vienintelė apsauga. Šią liniją sekdamas suomių Ole Norrback mano, kad įsijungimas į EU Kremliaus būtų lengviau priimtinas, ir tam baltiečiai esą turėtų dėti visas pastangas. Norrback savo KST kolegoms priminė: "Gyvybiškai svarbu Rusijos neignoruoti".

Švedijos užsienio reikalų ministrė Lena Hjelm-Wallén sutinka, kad baltiečių įstojimas į SAS gali destabilizuoti visą regioną ir mano, jog skirtumas tarp EU ir SAS teikiamo saugumo (Nukelta į 2-rą psl.)

Toronto Maironio mokykloje koncertavę "Kanklių" ansamblio nariai iš Lietuvos. Nuotr. R. Puterio

Savaitė Lietuvoje

Plėsis laisvoji prekyba

Nuo 1997 m. sausio 1 d. įsigalioja laisvosios prekybos sutartis tarp Lietuvos ir ELPA – Europos laisvosios prekybos draugijos narių, skelbia BNS. Pagal sutartį, pasirašytą 1996 m. gruodžio pradžioje, ELPA narės Islandija, Norvegija, Šveicarija ir Lichtenšteinas netaikys muitų iš Lietuvos išvežamiems pramonės gaminiais. Lietuva įvežamiems iš šių valstybių gaminiais ir toliau taikys importo muitus, panašius į nustatytus mokesčius importuojamoms iš ES kraštų prekėms.

Lietuvos ir Lenkijos laisvosios prekybos sutartis bei Lietuvos, Estijos ir Latvijos sutartis dėl laisvosios prekybos žemės ūkio produktais taipgi įsigaliojo š. m. sausio 1 dieną.

Veikia naujas bankas

"Lietuvos aid'o" žiniomis, gruodžio 16 d. pradėjo veikti naujausias Lietuvos komercinis bankas – "Industrijos bankas". Banko valdybos pirmininkas yra buvęs Vakarų banko Vilniaus skyriaus vadovas V. Rimkūnas, o tarybos pirmininkas – Lietuvos pramonininkų konfederacijos pirm. Br. Lubyas. Pastarasis taip pat yra pirmininkas akcinės bendrovės "Achema", kuri yra pagrindinė banko akcininkė ir steigėja, investavusi daugiau kaip 14 mln. litų į pradinį 17 mln. litų vertės akcinį kapitalą. Likusias akcijas išpirkio privati asmenys. "Industrijos bankui" išduotas apribotos veiklos leidimas, nesuteikia teisės veikti su vertybiniais popieriais, pirkti ar parduoti tauriuosius metalus, priimti indėlius iš fizinių asmenų ar jiems atidaryti ar tvarkyti sąskaitas. Banke dirba 20 asmenų, centrinė būstinė – Vilniuje.

Sumažėjo banko atsargos

Kaip praneša "Lietuvos rytas" (nr. 292), lapkričio mėnesį Lietuvos banko duomenimis jo oficialiosios atsargos sumažėjo 38.7 milijonais JAV dolerių. Lapkričio pabaigoje banko atsargos siekė 804.1 mln. JAV dolerių, 39.7 mln. arba 5.2% daugiau negu 1995 m. Lietuvos banko užsienio valiutos atsargos pakilo iki 727 mln. JAV dolerių, 42.8 mln. daugiau negu buvo prieš metus. Specialiųjų skolinimo teisių lėšos lapkričio pabaigoje sudarė 15.1 mln. JAV dol. (sumažėjo 17%, arba 3.1 mln. JAV dol.). Banko turimo aukso vertė nepasikeitė, yra 62 mln. JAV dol.

Kainos nekils dėl panaikinto PVM

Nuo sausio 1 d. naikinamos pridėtinės vertės mokesčio (PVM) lengvatoms kai kuriems maisto produktams ir iš dalies energiniams ištekliams. Statistikos departamento duomenimis, maisto prekių kainos neturėtų

padidėti daugiau kaip 4 nuošimčiai.

ELTA skelbia, kad šilumos ir elektros energijos tarifai, kuriuos tvirtina vyriausybė, dėl PVM lengvatų panaikinimo nepadidės. Vyriausybė taip pat skirs lėšų padidėjusioms duonos produktų kainoms kompensuoti, tačiau dėl dešimtadaliu neįvykdyto 1996 metų valstybės biudžeto bei dėl milžiniškų skolų krašto išdui dar neįmanoma kompensuoti visų nuostolių, padarytų vartotojams. Vyriausybė sieks per artimiausius mėnesius sumažinti biudžeto skolas. Antrajame 1997 metų ketvirtyje, sukaupus reikiamas lėšas, numatoma neapmokestinti investuojamo įmonių pelno. Tai skatintų naujų darbo vietų kūrimą ir leistų padidinti pensijas bei atlyginimus.

Sulaikyti nelegalūs imigrantai

Reuter agentūra praneša, jog Lietuvos pasienio policija ėmėsi griežtesnių sienų apsaugos priemonių po to, kai per dvi dienas buvo sulaikytos dvi didelės nelegalių imigrantų grupės. Prie Gudijos sienos, Šaltinių rajone, buvo sulaikyti 11 afganų, o sekmadienį netoli Lenkijos sienos 42 įvairių kraštų imigrantai. Sulaikytieji buvo nuvežti į Pabrabės nelegalių imigrantų stovyklą, kur jau yra 379 žmonės, daugiausia iš Afganistano, Indijos, Pakistano ir Irako. Lietuva ir Gudija nėra praraišiusios grąžinimo sutarties.

Rūpintis smulkaus verslo plėtra

Vilniuje gruodžio 13 d. įvyko pirmasis Valstybinės smulkaus ir vidutinio verslo konfederacijos suvažiavimas, praneša ELTA. Jos pirmininku išrinktas buvęs krašto apsaugos ministris Audrius Butkevičius. Lietuvos pramonininkų konfederacijos atstovai išreiškė pasibyrimą bendradarbiauti, nes stambus ir vidutinis verslas turi bendrų tikslų ir problemų. Smulkus ir vidutinio verslo konfederacija vienija bei atstovauja skyriams ir teritorinėms draugijoms bei smulkios ir vidutinės įmonės. Ši savanoriška nevyriausybė ne pelno organizacija įsteigta 1996 m. lapkričio 15 d. Jos tikslas – sudaryti palankią ekonominę, teisinę, socialinę, etinę aplinką smulkiam ir vidutiniam verslui plėtoti šalyje, taip pat plėsti ryšius su tarptautinėmis verslo organizacijomis.

Gruodžio pradžioje konfederacija pasirašė bendradarbiavimo dokumentą su Lietuvos taupomuoju banku. Ketinama išplėsti verslininkų aptarnavimą teikiant banko paslaugas su lengvatomis konfederacijos nariams, sudaryti bendras žinovų grupes verslo rėmimo programoms rengti, įsteigti nuomos bendrovę. (Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje

Mūsų jūra vakaruose

Žvilgsnis į Vakarus neturėtų peršokti Klaipėdos krašto
Skandinavai ir baltiečiai grėsmės akivaizdoje
Sovietų Sąjungos žlugimas pakeitė šiaurės kraštų politiką

Plečiassi muziejaus valdos Viliūje

Valstybės muziejuje sukaupiti milžiniški rodinio turtais
Kur ošia ažuolai
Muziejaus įsteigėjas garbingai neša V. Kudirkos idėjas

Drąsi Raseinių lietuvių

Mergaitė išgelbėjo vokiečių kareivį, vėliau tapusį kunigu
Kokia bus Lietuvos ateitis?

Tautinis mokinių auklėjimas neįmanomas, nekontroliuojamas

Literatūros vakarų trisdešimtmetis

Tikra dvasinė atgaiva su svečiais iš Lietuvos

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes
to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Lietuvos karių laipsniai

Tebėra neišgyvendinta sovietinės kariuomenės įtaka

BR. STUNDŽIA

Dabartinėje Lietuvos kariuomenėje yra įvesti tokie laipsniai.

Sausumos ir oro pajėgų

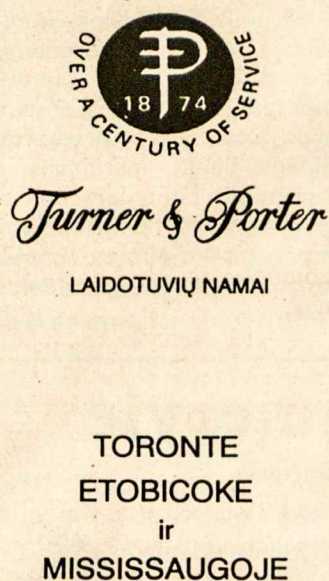
eilinis
grandinis
jaunesnysis seržantas
seržantas
vyresnysis seržantas
viršila
jaunesnysis puskarininkis
puskarininkis
vyresnysis puskarininkis
leitenantas
vyresnysis leitenantas
kapitonas
majoras
pulkininkas leitenantas
pulkininkas
brigados generolas
generolas leitenantas
generolas

Jūrų pajėgų

jūreivis
jūrų grandinis
jūrų jaunesnysis seržantas
jūrų seržantas
jūrų vyresnysis seržantas
laivūnas
jūrų jaunesnysis puskarininkis
jūrų puskarininkis
jūrų vyresnysis puskarininkis
jūrų leitenantas
kapitonas leitenantas
jūrų kapitonas
komandoras leitenantas
komandoras
kontradmirolas
admirolas
jūrų admirolas

1918-40 m. buvo vartojami lietuviški kareivių puskarininkinių vyresniškumo laipsniai. Kodėl dabar "raudoniesiems pulkininkams" prirėmė raudonojoje armijoje vartotų seržantų? Ar tai ilgesys buvusios Raudonosios armijos tvarkos, kurios ir taip per daug Lietuvos ginkluotose pajėgose. Juk yra net vidaus kariuomenės du pulkai, priklausantys Vidaus reikalų ministerijai – panašiai, kaip NKVD turėjo savo kariuomenę Sov. Sąjungoje.

Kažin kodėl viršilos vyresniškumo laipsnis nužemintas. Juk viršila buvo aukščiausias puskarininkinių laipsnis po jaun.

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Mirties angelui pašaukus į amžinybę

a. a. MASSEY ASADOORIAN,

skausmo prislėgtus – jaunystės dienų draugę-žmoną MARYTĘ, sūnus – JOHN, kunigų seminarijos auklėtinį, ir MARK su šeima giliai užjaučiu –

M. Biekšienė

Vienas iš Vilniaus universiteto rūmų

Nuotr. Kukoraičio

Plečiasi muziejaus valdos Vilniuje

GENOVAITĖ GUSTAITĖ, Vilnius

Šiandien ne vieno, važiuojančio iš Vilniaus miesto į Antakalnį, akį patraukia neseniai atstatyti pastatai tarp Naujojo (dab. Valstybinio muziejaus) ir Senojo (dab. Taikomosios dailės muziejaus). Sujungti raudonų čerpių stogų, metalinių varėtų, sienų akmenų, šaudymo angų jie sudaro įspūdingą, vienintelį, praeitim dvelkiantį ansamblį. Prigludęs Pilies kalno papėdėje, vakaruose siekiantis Katedros aikštę, o rytuose – Vilnios upę, jis ir sudaro Valstybinio muziejaus valdas, išskyrus Taikomosios dailės muziejų.

Valdose dirbta seniai, ilgai, rūpestingai. Pirmieji dar prieš nepriklausomybės atgavimą į jas atėjo lenkų firmos "Budimex" statybininkai. Vėliau juos pakeitė Panevėžio statybos ir Vilniaus bendrovės "Senovė" darbuotojai, dirbę Vilniaus pilių direkcijos užsakymu.

Atstatymo ir muziejui pritaikymo projekto autoriai – architektai Audronis Katilius, Vidaus Povyliuskaitė. O rūpestingoji dvasia, kurios kelias rytą vakarą suėjo į valdas, buvo muziejaus direktorė B. Kulnytė. Statybininkų darbo sąlygos buvo nelengvos (panevežtiečius kas savaitę, penktadieniais, autobusų veždavo namo). Mūsiškiai pasirodė ne iš kelmo spirti, – neblogesni darbininkai už svetimšalius, tik reikia gerų medžiagų.

Ansamblis atstatytas šiuolaikiškai, laisvai, anot architektės, nesilaikant "grynojo" restauravimo taisyklių. Užtai bene įspūdingiausia dviaukščio šiaurinio pastato siena, einanti pagal

Nerį, pagal gatvę. Iš tikrųjų tai senoji pilies gynybinė siena, archeologų datuojama XIV š. Po daugybės perstatymų (pastatytas – šio šimtmečio pradžioje, pritaikytas caro kariuomenei) atsiveria didžiuliai akmenys, plytos, kur kas didesnės už dabartines, šaudymo angos. Palikta atvira, neužlaistytą, šalia rūpestingai nutinkuotos sienos, toji pastato dalis primena moderniai parašytame metraštyje senosios mūsų statybos, gynybos istorijos puslapį. XIV š. kur kas arčiau, sienos papėdėje, plaukė Neris, šiandien savo vagą nustumusi toli į dešinę.

Minėtas šiaurinis, išilginis pastatas jungiasi su dviaukščiu vakariniu pastatu, trumpuoju galu besiremiančiu į Pilies kalną, kitu – išeinančiu į gatvę. Taip pat daugybę kartų perstatytas, vėliausiai taip pat pritaikytas caro kariuomenei.

Pirmieji rinkiniai buvo surinkti ne šiuose rūmuose, o Smuglevičiaus salėje, universitete. Anuomet pavadintas Senienų muziejum grafo E. Tiškevičiaus rūpesčiu ten atidarytas 1856 m. buvo pirmas viešas muziejus Lietuvoje. Jo lobius sudarė archeologijos, įvairių senienų rinkiniai, dovanoti grafų E. ir K. Tiškevičių. A. Kirkoro, T. Narbuto, K. Vilčinskio, V. Sirokomlės, taip pat rinkiniai uždaryto Vilniaus universiteto, vyriausiojo tribunolo, sukaupti Lietuvos kunigaikščių portretai, insignijos, LDK kariuomenės dalinių vėliavos, amatininkų cechų, manufaktūrų meno gaminiai, kilimai, gobelenai.

Deja, deja, po 1863 m. pralaimėto sukilimo generalguber-

natorius, kyšininkas Muravjovas Korikas sudarė komisiją, kuri "apvalė" muziejų – geriausi rodiniai buvo išvežti į Petrapilį, Ermitažo muziejų ir Rumiancevo muziejų Maskvoje. Kas šandien apskaičiuos, kokia žala padaryta mūsų menui, kultūrai, istorijai? Kas apie tų vertybių sugrąžinimą beužsimins? O juk reikėtų tai daryti kiekviena proga – viešai, ramiai, pagrįstai. (Kaip teigia B. Kulnytė, muziejus turi išvežtų vertybių sąrašus, kai kurių vertybių nuotraukas). Muziejaus sandarai stiprinti, jo rinkinius plėsti daug nusipelnė direktorius V. Žilėnas, vadovavęs 26-erius metus (1947-1973).

Dabar muziejus turi sukaukęs daugiau kaip 754.000 rodinų ir... dūstę dūsta nuo savo turtų. Tūno jie iškaišioti po įvairias saugyklas. Antai Misijonierių šventovėje, Užupyje, rodinį kalnai siekia kupolą. O šventovė jau grąžinta, bet reikia laukti, kol "įnamis", tinkamesnė pastogė susiradęs, pats išeis. Lankytojas parodoje pamato tik dalelytę muziejaus turtų. Todėl laukiama naujų valdų įrengimo, atidavimo.

Šventė atėjo 1996 m. lapkričio 22 d., sutapdama su šventųjų statulų grąžinimu ant katedros. Gal tai buvo atsitiktinumas, o gal labai prasmingas ženklas – juk sugrįžo ir šv. Elena – išmintingoji cesorinė, o muziejus jos pašonėje... Jau visai vakarėjant juostele perkirpo prezidentas, iki tol sekęs, rūpinęsis darbų eiga, lėšų skyrimu. Direktorė gavo simbolinių naujų valdų raktą. Iš tikrųjų simbolinių, nes tikrosios įkurtuvės numatomos 1997 m. pavasarį, per muziejinių dienų, gegužės 18-ąją. Tuomet turtingieji archeologijos rinkiniai įsikurs šiaurinio sparno pirmame bei antrame aukšte, kur jiems skirtas apie 500 m² plotas, o teturėjo jie 180 m² Čia atsikels ir numizmatikos kabinetas. Jame bus Romos pinigai, Lietuvos respublikos apdovanojimai nuo 1918 m., ordina. Mėginimai dar anksčiau prieš nepriklausomybės paskelbimą, numizmatikos skyrių perkelti į Kauno, Perkūno namus, baigėsi nesėkmingai – ten sumažėjo ne tik rodinų skaičius bet ir neliko nė senųjų (!) inventorių knygų lapų su rodinų aprašymais...

Dviaukštis vakarų sparno mūras maloningai atvers duris administracijai su palyda: istorikams, ikonografams, fototekai, jos archyvu. Jų senoji buveinė – nedidelis, patikliai besiglaudžiantis prie Pilies kalno vad. Horodničiaus namas – atiteks restauratoriams. Bene autentiškiausiam, mažiausiai perstatinėtam statinyje, kurio rūšiai, pirmas aukštas XV-XVI š., jie galės karališkai šeiminkauti, dirbti civilizuočiau nei iki šiol. Čia dvelkia mūsų žemės, mūsų protėvių, jų sukurto kultūros, daug davusios Europai (į kurią taip veržiamės) dvasia. Atvažiuokite, ateikite, pajuskite!

Red. pastaba. Šiame straipsnyje aprašomas muziejus Lietuvoje vadinamas "nacionaliniu". Tai svetimžodis, atlikęs iš sovietinės okupacijos laikų, primenantis ir nacinę okupaciją. Lietuviškai įstaigai turėtų būti rastas ir lietuviškas pavadinimas – valstybinis, tautinis ar panašus. Išėmimoje žodis "nacionalinis" dvelkia nemalonių svetimumu.

MYLIMAM SŪNUI

a. a. ALGIRDUI MEŠKAUSKUI

mirus,

jo tėvus KOSTĄ ir LIUCIJĄ MEŠKAUSKUS, seserį ALDONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Karpavičių ir Vitų šeimos

ATA

REGINAI RIMKEVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn,

vyrui HENRIKUI, dukrai BIRUTEI ir visiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

DLK Algirdo šaulių kuopa

ATA

HILDAI LASIENEI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo vyrui JONUI, sūnui JONUI, dukrai LAIMAI ir jų šeimoms –

Elena ir Mykolas Zabulioniai

Jonas Zabulionis

BRANGIAM DRAUGUI

ATA

JONUI RANONIUI

staiga mirus,

giliai užuojautą reiškiamo žmonai ALDONAI, sūnui SAULIUI ir dukrai SILVIJAI su šeima –

Birutė ir Zigas Romeikos

ATA

ERVINUI BEDARFUI

mirus,

jo brolių JONĄ BEDARFĄ bei visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

L. Šarkienė

A. A. Sukauskai

A. J. Stukai

L. V. Mačioniai

ILGAMEČIUI LIKIMO DRAUGUI

ATA

STASIUI RAMANČIAUSKUI

pasitraukus iš šio pasaulio,

dalinamės skausmu ir nuoširdžiai užjaučiame žmoną JULIJĄ, sūnus – ROMĄ, ALGĮ ir dukrą RENATĄ su šeimomis –

Aldona, Jonas Čingai,

Lina ir Daiva

ATA

STASIUI RAMANČIAUSKUI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną JULIJĄ, dukrą RENATĄ, sūnus – ROMĄ ir ALGĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime –

J. Mikalauskienė

A. Balčiūnienė ir šeima

E. K. Kalasauskai

J. T. Timmermanai ir šeima

Winnipeg, Man.

Altajaus tremties prisiminimų "Mes išlikome" autoriui

ATA

ZENONUI JUODVIRŠIUI

mirus Kaune,

jo žmoną JANINĄ, sūnų VALDĄ, seserį tremtinę TERESĘ GIEDRIMIENĘ su šeima Lietuvoje ir brolių KOSTĄ JUODVIRŠĮ su šeima Kanadoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi –

Jadvyga Rimšaitė,

Ramutė, Zigmas, Kristina ir Kostas Rimšos

Valstybinio muziejaus perkėlimo į naujas patalpas Vilniuje iškilmėje prezidentas A. BRAZAUSKAS perkerpa juostelę. Šalia jo (kairėje) muziejaus direktorė B. KULNYTĖ

Nuotr. L. Žilytės

Skandinavai ir baltiečiai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)
mo yra "tik dvi skirtingos pakopos."

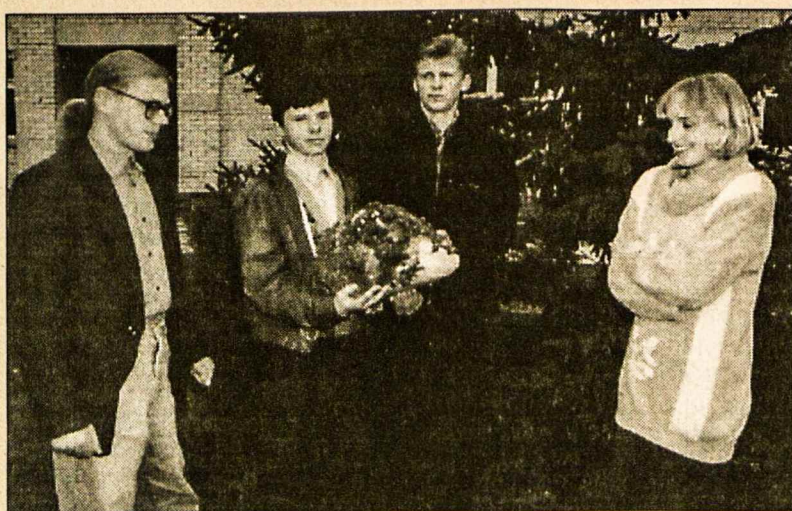
Lanksti politika

Pedersen pastebi, kad Rusijos vadovai ir spauda nemato, kaip ŠAS kraštai stengiasi įtikti Kremlui ŠAS išplėtimo klausimu. Jis mano, kad ir Maskva neturi aiškos politikos Vidurio ir Rytų Europos srityse. Kaip tik dėl tų priežasčių jis siūlo baltiečiams sekti skandinavų daugiašališkumo pavyzdžiu. Šis danų užsienio politikos kritikas mano, kad baltiečių "Ostpolitik" stygius kyla iš "jų skubėjimo įsijungti į Vakarus". "Pvz. Estija ir Latvija sėkmingai derasi dėl sienų, bet ar kas jiems už tai dėkots? Vakarai tų jų siekių niekada nerėmė ir nelaikė svarbiais".

Tokią kietą "Realpolitik" skandinavų įvaizdį baltiečių atžvilgiu švelnina tai, ką Pedersen vadina "miglotais ir neaiškiais jausmais". Jis aiškina, kad danai

ir jų kaimynai atsimena svetimųjų okupaciją ar jos pavojų, o pažinimas regiono istorijos ir interesų skandinavams padeda nustatyti jų politiką baltiečių atžvilgiu. Tačiau, nepaisant visų atsargių kalbų, Danija dažnai kaltinama, kad, energingai remdama baltiečių įjungimą į Vakarus organizacijas, vilioja juos "ant plono ledo". Kai kurie stebėtojai susirūpinę, kad skandinavai, skatindami baltiečius daryti ėjimus, reikalams pablogėjus, nebus pajėgūs jiems padėti.

Prisimindami EU svarstymus dėl Maastricht sutarties 1991 m., arba Vakarų politiką buvusios Jugoslavijos atžvilgiu, pamatysim, kad Vakarų noras įtikti abiem pusėm nėra svetimas. Nors toks scenarijus yra nesąžiningas ir dviveidis, bet skandinavams tokia lanksti politika iki šiol gerai tarnavo. Todėl tas receptas gal tinka ir šaltajam karui pasibaigus.

Vilniaus krašto Paluknio lietuvių mokyklos mokiniai su savo "ėžiuku", laimėję prizinę vietą ir mokytoja Nuotr. Alf. Vitkausko

Vilniaus krašto mokykloje

Paluknio lietuvių mokyklos šventė

ANTANINA URMANAVIČIENĖ,
Alytus

Mūsų tėvynė Lietuva savo istorijos vingiuose patyrė nepelnyto skausmo. Skaudus likimas XX š. pirmoje pusėje paliko giliai negyjančias žaizdas mūsų tautos širdyje. Etninių žemių netektis – gilus randas lietuvių dvasioje. Per dešimtmečius nebėso kaimynų okupuotose žemėse mūsų tautiečių laisvės ilgesys. Didelė skriauda aštriai žeidžia širdį, kai svetimšaliai deda dideles pastangas morališkai ir dvasiškai pavergti lietuvių sielą.

Sunku, kai pajunti Gudijoje gyvenančių lietuvių kalbos nykimą. Tam turi įtakos mišrių šeimų kūrimas. Pasitaiko, kad vaikiams suteikiami ir nelietuviški vardai.

Ir vis dėlto iš mūsų žilos garbingos praeities yra likęs gyvas troškimas – išlikti lietuviams. Tas troškimas – tai gyvas daigelis, prasikėlęs per storą, purviną istorinių neteisbių juodą pluta, besistiebią į saulę. Jis auga todėl, kad Pelešos, Gervėčių žemėse skamba gražiausios pasaulio lietuviškos dainos, todėl, kad senose pirkiose lietuvių moteris savo senelių paliktose staklėse audžia lietuvišką rankšluostį aukštinėmis raidėmis išrašytais žodžiais "Lietuva, Tėvyne mūsų..."

Nelengva ir Vilniaus krašto lietuviams, gyvenantiems savo laisvoje, nepriklausomoje Tėvyneje.

1996 spalio 23 d. Alfonso Vitkausko dėka teko lankytis Paluknio lietuvių mokykloje, turinčioje 81 mokinį. Yra 12 klasių. Vaikus moko 18 mokytojų, kuriems vadovauja direktorius Vytautas Gustas. Triūšia čia ir darbščioji mokytoja Gražina Žideliene. Prieš 35-erius metus ji kaimo pirkioje ir įsteigė pradinę Paluknio mokyklą.

Šiuo metu dideliuose pastatuose veikia lenkų, rusų ir lietuvių mokyklos. Lietuvių mokykla dar tik prieš dvejus metus atsikyrė nuo lenkiškosios ir tapo savarankiška. Vaikai eina savon

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal
susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$40.00,
rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00

(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam
NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburių" siūniami
nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų
adresus.

ADMINISTRACIJA

Kur ošia ažuolai

VIDA VOVERAITYTĖ-VOSYLIENĖ,
Vilkaviškis

VINCO KUDIRKOS muziejus, kur saugomas jo smuikas, ir jo įsteigėjas, peržengęs devintą dešimtį metų. Artėja V. Kudirkos sukaktys – 1998-aisiais 140 nuo jo gimimo, 1899-aisiais – 100 metų nuo jo mirties

Buvau penktokė, kai 1948 metais, gražią besibaigiančio gegužės mėnesio dieną, visiems Pilviškių vidurinės mokyklos mokiniams mokytojų kolektyvas suruošė ekskursiją į Paežerius – Vinco Kudirkos gimtinę.

Priėjome, vienintelį šiame kampelyje, ežerą. Saulės spinduliai nardė mažose bangėlėse. O šios liula, krebžda, šokinėja vartydamos veidrodinį veidėlį. Švendrai tiesūs, liaunūs, kaip pasakų jaunikaičiai, subridę į vandenį, saugo ežero grožį, ramybę, apgaubę savo meile ir šiluma. Kitoje ežero pusėje, medžių apsupta, gražuolio miško prieglobstyje – Vinco Kudirkos gimtinė.

Paprastu laukų keleliu pasukome į sodybą. Mus pasitiko didingi ažuolai, išsidėstę ant ežero kranto, sodybos kieme, prie vartų, prie klėtelių, kuri vienintelė, išlikusi nuo V. Kudirkos laikų. Keletą žingsnių pabėgus nuo sodybos miško link šnarėjo jaunučiai topoliai.

Toliau dunksojo šiam vienišiemis priklausančiam alksnynei su visa savo augmenija ir gvynijai. Tolėliau ošė miškas, degdams pavasarinės žalumos liepsnelėmis. Mokytojai apie V. Kudirką mažai ką teužsiminė. Gimtinė ir viskas. O apie jo kūrybą juo labiau reikėjo nutylėti, nes geležinė sovietinės sprespaudos uždanga stumė iš žmonių širdžių žymių tautos stūnų ir dukrų vardus, jų darbus, literatūrą, nuopelnus Tėvynei. O mums jau buvo kemsami į galvas sovietiniai žygdarbiai.

Mane pakerėjo tie didingi ažuolai, vandens lelijos, švelniai prigulduosius prie nendrių, nerimstantis bangelių bėgimas į šviesą. O mintyse rikavosi žodžiai "Kol jaunas, o brolis, sėk pasėlio grūdą". Mat nuo vaikystės mėgau poeziją, nes tėvai buvo apsiškaitę. Mūsų namuose skambėjo Maironio, Brazdžio, V. Kudirkos, S. Nėries poezija.

Gyvenimo metai riedėjo vaikystės, paauglystės, jaunystės laukiniais ir atvežė mane į gatulinę stotį Paežerius, kur ošia

Vinco Kudirkos muziejus įsteigėjas mokytojas STASYS ANKEVIČIUS su V. Kudirkos smuiku

didingi ažuolai, o didžiojo tautos varpininko žodžiai lydi visą gyvenimą.

Čia pažinau mokytoją Stasį Ankevičių, su šeimą grįžusį iš Sibiro. Jis, per 16 metų praėjus lagerininko ir tremtinio kančias, ryžosi įsteigti V. Kudirkos muziejų, jo tėviškoje, dar iki šių laikų išlikusioje klėtelėje. Prasi-dėjo rodinį ieškojimą. Taip muziejuje apsigyveno varpininko šaukštas, raštų tomiai, smuikas ir kiti daiktai.

1965 m. rugpjūčio mėnesį – muziejus atidarymo šventė. Suplaukė sugužėjo žmonės iš aplinkinių kaimų, miestų, miestelių, Vilniaus; net ir gimnazičiai buvo sukviešti. Tik valdžios atstovai tūnojo savame kiaute, pabūgo, nenorėjo, veikiau bijojo prikelti tautos istoriją su žymiais žmonėmis. Šią akimirką dar stipriau pajutome varpo gaudimą. "Kelkite! Kelkite! –

Knygelės "Vaikystės upė" autorė Antanina Garmutė ir kompozitorius Olegas Bagdonovas Nuotr. O. Valkauskienės

Daugiabriaunis talentas

Antaninos Garmutės knygelė vaikams "Vaikystės upė"

1996 m. lapkričio pabaigoje rašytoja ir poetė Antanina Garmutė vėl pradžiugino Lietuvos žmones nauja knygele. Ši kartą – pačias mažiausias. Jiems skirta dainelių knygelė "Vaikystės upė". Pagal skambius, dainingus jos eilėraščius muzika parašė kompozitorius iš Dauskininkų Olegas Bogdanovas.

Prienų kultūros rūmuose 1996.XI.23 įvyko šios knygelės sutiktuvs. Jaunieji dainininkai iš Prienų, Jiezo, Alytaus išdainavo visas 13 knygelėje esančias daineles. Kaip nuosirdžiai jie tai atliko!

Patį Antaniną sakė, kad vaikai – patį nuosirdžiausia, atvirausia auditorija. Jie nemoka apsimesti, meluoti, nenešioja savyje pykčio. Su jais gera ir malonu bendrauti. Ir tie žodžiai apie gimtinę, Nemunėlį dainorėlį, meilę Tėvynei, labiausiai prigis mažose širdelėse. O tai ir svarbiausia – sėti gėrio sėklą į ateities dirvą. Todėl Antanina ir nesipriešino, kai renginio organizatoriai prašė, kad ši knygelė būtų dar ne paskutinė.

Iš tiesų, jos daugiabriaunis talentas gali ir tai. Surinkusi ir paskelbusi daug istorinės medžiagos apie Lietuvos partizanus, išleidusi keturias apybraižų knygas: "Ažuolų randai", "Motinėle auginai", "Išėjo broliai", "Tėvo vasara", poezijos mėgėjų nudžiugino eilių knygele "Rugiai po ledu" o dabar – ir vaikų dainų knygele. Prie jų minėtini ir jos moksliniai darbai, išradimai chemijos srityje. Nepaigalėjo Dievulis talentų Antaninai.

Birutė Jonelienė

skambėjo žodžiai, susiliedami su varpo skambėjimu. Tik vietoj tautinės giesmės, deja, sugiedojome mums primestą himną.

Skrieja metai, o žmonės autobusais, automobiliais dviračiais rieda į muziejų pasisemti jėgų, ryžto, meilės gimtam kraštui, kalbai, padėkoti tautos sūnui už jo sukurtas dvasines vertybes.

Prabėgo trisdešimt metų. Dar labiau suaugo ažuolai, galingas šakas iškėlė, tvirtomis krūtinėmis pasiruošė apginti V. Kudirkos idėjas, nuopelnus Tėvynei. Suošė senolis miškas, daug matęs per metų tėkmę kančių ir smurto, sumirgėjo, subangavo ežeras, ištrūkęs iš geležinės sprespaudos spąstų, lengviau atsikvėpė lietuvis, numetęs sprespaudos pančius, ir pilna krūtine užtraukė tautos giesmę – himną. Sukluso paukščiai, nušiuvo ošė ažuolai, o žmonės jautė didįjį varpininką greta, girdėjo jo širdies balsą. Virpa smuiko stygos, liečiamos žilagalvio muziejiaus įsteigėjo ir vadovo S. Ankevičiaus. O kad žodžiai, kurie veržėsi iš širdžių "Vardan to Lietuvos vienybė tezydi," prigytų žmonėms!

Žilagalvis muziejiaus įsteigėjas sulaukė 90-tojo savo gimtadienio ir, kaip darbšti bitelė, veda ekskursijas į muziejų atsigalvinti, pasisemti stiprybės iš tautos ažuolų, nepalūžusių audroje.

Ateinantis pavasaris mokytoją pasveikins jau su 93-uoju gimtadieniu. Šis gražus metų derlius yra sklindas gerumo, taurumo, pagalbos silpniesiems, meile ir pasiaukojimu Tėvynei. Jo dėka Plokščiuose, ant Nemuno kranto, didingai žvelgia paminklas žuvusiems to krašto savanoriams. Jam ačiū, kad tauta turi ir gali lankyti gana turtingą V. Kudirkos muziejų. Tik jam dėkome už knygelę apie muziejų "Varpo aidas iš Paežerių". O knygelėje "Už Uralo žemės galo" mokytojas dar kartą praeina visus lagerio ir tremtinio kelius.

Dar ir dabar šis taurus tautos sūnus rašo atsiminimus, rieda užsėdęs ant dviračio į muziejų, gaudžiai suvirpina smuiko stygas, savo žinias kaip deimantų grūdus sėja į jaunosios kartos širdis, aukštai iškėlęs neša didžiojo varpininko idėjas. O žodžiais "Kol jaunas, o brolis, sėk pasėlio grūdą" ragina dirbti, degti, nenurimti vardan tautos, Tėvynės visų mūsų ateities. Artėjančiam V. Kudirkos gimtadieniui ruošiasi moksleiviai, bibliotekos, literatai.

Ne už kalnų ir jubiliejiniai 140-ieji metai. Jau sujudo kaimo rašytojai, "Ūkininko" žurnalo redakcija. O galingi ažuolai ošia tėviškoje, žmonėms, skleidžiami tautos varpininko idėjas, jo taurumą, dvasingumą, meilę žmonėms, gimtajai kalbai, Tėvynei.

Tokie žmonės kaip S. Ankevičius garbingai neša V. Kudirkos idėjas, kukliais darbais ir asmeniniu pavyzdžiu, jaunosios kartos širdyse užžiebia liepsneles, kurios švies ateinančioms kartoms.

Vincui Kudirkai

Susimąstę vaikštom po klėtėlę seną –
Vinco Kudirkos žvilgsnis pasitinka.
Dvasia jo – ažuolus gyvena
ir sklaidžia spindulius aplinkui.

Šviečia dega liepsningos akys
Neužgesinamos vilties ugnim.
Ir žvilgsniu mylinčiu pasakė:
– Lietuva, eisiu su tavim!

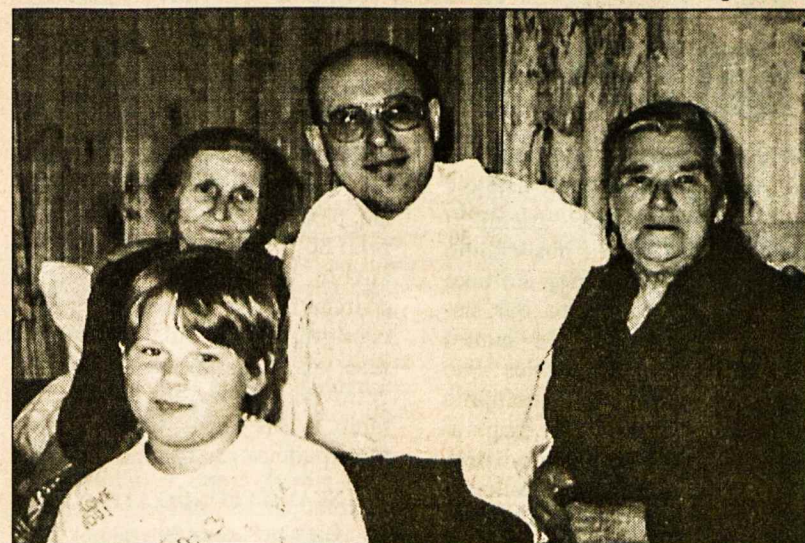
Čionai gyvenasiu, dirbsiu ir mylėsiu,
Slamėsiu, ošiu ažuolų dvasia,
Prieš smurtą stosiu, melą nugalėsiu
Ir laisvę ginsiu krūtine.

Tavię žodžiai – priešui aštrus kardas,
O ryžtas – šviesi keldro žvaigždė
– Kelkite! Kelkite! – gaudžia varpas,
Darbais mylėk Tėvyne į širdim budėk.

Bėga metai. Varpo dūžiai sklinda
Kap spinduliai į širdies kertelės.
Mano gimtinę naujas rytas švinta,
Užžiebiamas šviesias žvaigždes.

Budėk, lietuvi, prie auksuro Tėvynės,
Nulėsk varpui ir žvaigždėms užgest.
Te priešai žino, mūsų žemę mynė,
Gyvenam, dirbam, kuriam – mes!

Vida Vosyliene, Lietuva

Vilniaus vyskupijos Naujojo Daugėlišio parapijos globos namuose klebonas kun. KESTUTIS RALYS su savo globotiniais – seneliais, senelėmis ir vaikais

Vilniaus vyskupijos Naujojo Daugėlišio parapijos globos namus kartais aplanko muzikantai iš Vilniaus ir pradžiugina globotinius senelius ir vaikus

Drąsi Raseinių lietuvaite

Antrojo pasaulinio karo metu ji išgelbėjo vokiečių kariuomenės eilinį kareivį, kuris vėliau tapo kunigu bei prelatu ir 1996 metais aplankė Raseinius, ieškodamas savo gelbėtojos

HENRIKAS KUDREIKIS

Baigiantis 1944 metams, jaunas vokiečių kariuomenės (Wehrmachto) eilinis Hubert Mockenhaupt atvyko į savo dalinį, kuris buvo pirmosios fronto linijos prie Raseinių. Jis ir jo artimas draugas Tomas, vykdamas į pozicijas, sustojė vienoje lietuvių šeimoje. Lietuviai paguldė juos į švarias lovas ir apklėjo šilčiausiomis antklodėmis. Rašo Hubertas: "Kai jie pamatė, kad mes to paties tikėjimo, jie atnešė knygelę, kurioje aš nesupratau nė vieno žodžio. Vienas jų pirštu parodė puslapį vieną vietą. Aš perskačiau 'Jėzus'. Tai buvo vienintelė tarpusavio supratimo priemonė. Mes abu persiėgnojome. Tomis valandomis, kurias mes praleidome po jų stogu, mes buvome prieš Dievą lygūs".

Sekantį rytą abu kareiviai pasiekė savo batalioną. Jų keliai išsiskyrė, nes Tomą paskyrė į kitą kuopą. Batalionas buvo ką tik po sunkaus mūšio. Tai liudijo faktas, kad Raseiniai buvo užimami tai rusų, tai vokiečių. Visa tai kartojosi aštuonis kartus. 90% miesto buvo sugriauta. Iš kuopos beliko 40 vyrų. Rusų apkasai buvo tik už 50 metrų. Tiesiai prieš juos gulėjo krūvos rusų lavonų. Juos laidoti buvo per daug pavojinga. Vos tik kuris iškišdavo iš apkaso galvą, papildavo kulų krušą.

Naktis iš spalio 5-tosios į 6-tąją buvo ypač įsimintina. Rusų garsintuvai grojo vokiškus šlagerius, ir kas 30 sekundžių krito granatos. Ryta Hubertas privalejo nunešti raštą sekančiam daliniui. Nuėjus pusę kelio, prasi-dėjo artilerijos kanonada. Šliauždamas grioviu, Hubertas šiaip taip grįžo į savo pozicijas. Buvo aišku, kad sustojus artilerijos šūviams, prasidės pėstininkų puolimas. Apie tai jis rašė: "Staiga mane persmelkė mintis – išmušė paskutinią mano valandą. Aš atskliaupiau ir pradėjau melstis. Susitaikiau su mintimi, kad šią valandą turėsiu mirti. Galvojau apie artimųnų, visų pirma apie savo tėvą, kai jis gaus žinią, kad..."

Apsumami vokiečių kariai bandė pabėgti iš pragaro. Tik keliems tai pasisekė. Hubertą, bėgantį per kelią, kludė rusų kulka. Jis pasijuto sužeistas, bet skausmo beveik nejautė, lyg kas būtų įdūręs su adata. Jis rašė: "Ranka užčiuopiau kraują, bet, ačiū Dievui, galėjau bėgti toliau. Praėjo kelios akimirkos, kol supratau, kad kulka mane peršovė kiauurai. Kaip vėliau paaiškėjo, kulka perėjo per mano kūną 40 cm, neužkliudydama nei kaulo, nei nervo. Tačiau

kraujo praradimą aš pajutau labai greitai. Man darėsi silpna ir labai norėjau gerti."

Hubertas numetė ginklą ir šovinius. Sutiko bėgantį Frančą. Abu su juo vilko sužeistą Kurta. Netrukus pasirodė lauko žandariai ir nesužeista Frančą gražino į fronto linijas. Jis tą dieną išliko gyvas, bet po karo nesugrįžo į namus.

Hubertas ir Kurtas šiaip taip pasiekė lietuvių vienišiemis. Toliau bėgti jie nebeturėjo jėgų. Vienkiemyje gyvenę žmonės – jauni, seni ir vaikai – davė jiems pietų. Artėjančių rusų lėktuvams, lietuvių slėpdavosi jų pačių išsikastame griovyje. Jie visi žegnojosi. Staiga už miškelio, kuris buvo maždaug už 300 metrų, pasirodė rusų dalinys. Vokiečių kariai suprato, kad tai jų prapultis.

Kaip žaibas, staiga, nuo lietuvių grupės atsiskyrė jauna, gal 20 metų, moteris. Greitai pasikinkė arklį ir ženklais mus paragino įlipti vežimam. Sutelkę pasikutinias jėgas, abu įsiropštė į vežimą. Jauna moteris užsimojo botagu ir nurūko per laukus – toliau nuo rusų. Šie, aišku, pamatė ir pradėjo šaudyti. Kulkos jų nepasiekė, ir jie buvo išgelbėti. Lietuvaite sustabdė arklį ir padėjo jiems išlipti iš vežimo. Vokiečiai nesupėjo jai padėkoti. Hubertas pamatė ant jos dešinės rankos auksinį žiedą. Ji buvo išteklėjusi ar susiėdavusi, tačiau rizikavo savo gyvybe. Huberto žodžiai: "Mes žiūrėjome, kai ji savo varganu vežimu vėl per laukus patraukė namų link. Kaip ji grįžo? Rusai, aišku, sodybą buvo užėmę. Ji tai turėjo žinoti. Tai buvo vienintelis žygdarbis, kurį man teko patirti kare. Jei nebūtume suavo kelyje sutikę nepažįstamos lietuviškos, ligoninės mums jau nebūtų reikėjęs."

Po 52 metų su keliaujančia maldininkų grupe iš Trierio (Vokietijoje) 1996 m. birželio mėn. Lietuvoje lankėsi buvęs vokiečių kariuomenės eilinis, dabar prelatas dr. Hubert Mockenhaupt. Jis, ieškodamas buvusios savo gelbėtojos, pasikėlbė Raseinių rajono laikraštyje "Naujasis rytas".

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas pataravimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PALANGOS ORAUOSTIS

Orinį susisiekimą su Palanga sustiprins baigiamas atnaujinti orausčio pakilimo ir nusileidimo takas lėktuvams. Pirmoji šio tako 400 metrų ilgio atkarpa dar šiemet susilauks tvirtesnės naujos dangos, o antroji to paties ilgio tako atkarpa bus pilnai atnaujinta sekančiais metais. Pagal tarptautinių standartų bus sutvarkyti lėktuvų riedėjimo keliai ir keleivių peroną ir jų stovėjimo aikštelės.

VYSKUPIJOS SUKAKTIS

Panevėžio vyskupija 1996 m. lapkričio pabaigoje paminėjo Lietuvos religinės provincijos ir savo dabartinio vyskupo Juozo Preiško amžiaus septyniadešimtmečius. Taipgi buvo prisiminta ir pirmojo vysk. Kazimiero Paltaroko konsekracijos 70 metų sukaktis. Dabartinis vysk. Juozas Preiškas yra konsekrutuotas 1984 m. gruodžio 12 d., o Panevėžio vyskupu įvesdintas tik 1989 m. Prieš tai jam teko būti tik šios vyskupijos apaštalinio administratoriumi. Su šiais duomenimis šventės dalyvis užpažindino Šv. Kazimiero knygynėlyje atidaryta fotomenininko Stasio Bagdanavičiaus nuotraukų paroda. Panevėžio vysk. J. Preiškas džiaugiasi ateitininkijos atžalynu, bet vyskupijos parapijoms vis dar trūksta kunigų. Jų šiuo metu laukia 40 parapijų. Vidos Bielskytės pranešimu "Lietuvos aide", stinga ir kapelionų mokykloms. Panevėžio katedros šventoriuje šių sukakčių minėjimo metu buvo pašventintas dievdirbio Adolfo Teresiaus išskaptuotas koplytstulpis – vysk. J. Preiško dovana Panevėžio vyskupijai, atšventusiai septyniadešimtmetį.

BLOKADOS FONDO AUKSAS

Šiandien jau turbūt daug kas esame užmirę Sovietų Sąjungos Lietuvai paskelbtą blokadą 1990 m. balandžio 19 d. rytą. Ja buvo norima palaužti politinį nepriklausomybės siekiančios Lietuvos nukarkulį. Blokada sustabdė naftos tiekimą, gamtinių dujų palikusi vos 15% gautos normos. Įdomų rašinį šia tema "Lietuvos aide" yra paskelbęs Antanas Anskaitis. Esą krizė prasidėjo gegužės mėnesį, kai naftos pritrūko automobilių vairuotojai, be jos viena po kitos sustojė stambiausios gamyklos. Tada įmonės, organizacijos, šimtai patriotiškai nusiteikusių žmonių paskutinius rublius bei kitas materialines vertybes pradėjo aukoti susikūrusiam Lietuvos valstybiniam-visuomeniniam blokados fondui. Jam vadovavo Aukščiausiosios tarybos

ir Lietuvos atkuriamojo seimo narys Audrius Rudys. Fondo taryba, kai blokada buvo nutraukta birželio 30 d., turėjo 11 milijonų suaukotų rublių. Jų vertė betgi sparčiai mažino prasidėjusi infliacijos grūtis. Tad didmeninėse bazėse jais buvo nupirkti auksinių vestuvinių žiedų, juvelyrinių dirbinių. Visas taip suteiktas turtas buvo padėtas į saugyklas.

NEAIŠKI FONDO ATEITIS

Lietuvos seimas yra pakeitęs to fondo pavadinimą trumpesniu. Dabar jis žinomas tik kaip 1990 m. blokados fondas, turintis viešuosius asmenų tarybą, kurios pirmininkė yra Dalia Jurgaitytė, Pasaulio kredito unijų tarybos atstovė Lietuvai. Blokados fondo tarybos dešimties narių sąrašas – daug žymių lietuvių, net ir akademikas Zigmantas Zinkevičius, poetas kun. Ričardas Mikutavičius. Aukščiau vestuviniai žiedai bei kiti juvelyriniai dirbiniai tebėra Lietuvos banko, "Litumpeks" banko Verkių skyriaus ir Lietuvos banko Kauno skyriaus saugyklose. Jų vertė būtų sunku nustatyti. Tačiau spėjama, kad šis Blokados fondo turtas turėtų būti vertas apie porą milijonų litų. Finansininkai betgi mano, kad būtų geriau brangenybes parduoti ir gautomis lėšomis įsigyti vertybinių popierių, dalyvauti kredito rinkoje. Taip kasmet būtų galima suteikti apie 200.000 litų. Blokados fondo veikla šiuo metu sustabdyta, bet Lietuvos seimo priimtas įstatymas reikalauja, kad lėšos būtų panaudotos labdarai bei kitiems lietuviams naudingiems reikalams. Esą Blokados fondas lietuviams galėtų tapti jų mažuoju Nobelio premijų fondu.

ESTŲ IR LIETUVIŲ KALBOS

Vilniuje įvykusiame Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, jos inspekcijos ir Estijos švietimo ministerijos Kalbos departamento atstovų susitikime jų generalinis direktorius Ilmaras Tomuskas, kalbėdamas apie susitikimo esmę, dalyviams pareiškė: "Estai ir lietuviai – nedidelės tautos. Mūsų užduotis – išlikti kaip tauta. Turime problemų, kaip išsaugoti savo kultūrą, norime pasiekti, kad visur Estijoje visi reikalai būtų tvarkomi estų kalba". Svečio iš Estijos mintims pritarė ir "Lietuvos ryto" korespondentė Asta Stirytė: "Toks Lietuvos ir Estijos kalbos inspekcijų susitikimas pirmasis. Svečiams, kurių institucijos nutarimai yra tik rekomendacijos, rūpėjo sužinoti, kaip dirba lietuviai, kurių Kalbos komisijos nutarimai turi įstatymo galią. Ar lietuvių kalba pavojuje? Kaip pavyko pasiekti, kad dėl valstybinės kalbos Lietuvoje nepolitikuojama? Šie klausimai labiausiai domino Estijos departamento darbuotojus". (...) "Svečiai prisipažino, kad jiems daug rūpesčių kelia nestai. Estijoje veikiančiose rusų mokyklose viskas liko po senovei, pasak I. Tomusko, ten jaučiama stagnacijos dvasia. Svarbiausia ne vadovėliai, kurie likę tie patys, kai Estija dar buvo Sovietų Sąjungoje, teigė jis, bet mąstymas. Šalies šiaurės rytinėje dalyje, kur kita kalbiai sudaro 95%, dėl estų kalbos iškyla rimtų sunkumų..." Pirmojo susitikimo dalyviai Vilniuje nutarė ateityje į juos įjungti ir latvius. Esą tada bus galima pradėti tarptautinius kalbos susitarimus, apimančius vietovardžių, pavardžių rašymą savo terminiją, anglų kalbos skverbimų, reklamos kalbą.

V. Kst.

Klaipėdos meras dr. S. ŠUKYS pas metropolinio Toronto pirmininką A. Tonks. Iš kairės: A. Tonks, S. Šukys, tarybos narys J. Pantalone, kun. E. Putrimas

Lietuviškai veiklai paskirta 35.000 dolerių

STASYS DALIUS

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" 1996 m. lapkričio mėnesį baigė pasiekęs \$39,211,818 balansą. Tuo laikotarpiu per nepilnus metus "Talka" buvo sukaupusi savo sąskaitose: narių šerų \$132,090, čekių sąskaitose \$4,105,436, taupomose sąskaitose \$4,059,883, sąskaitose su terminuotais indėliais nuo 30 dienų iki 5 metų laikotarpiu \$18,288,656, taupomose sąskaitose su kasdien prirašomu nuosimėčiu \$177,800, JAV dolerių sąskaitoje \$95,075, registruotų pensijų taupymo plane (RRSP) \$5,287,104, registruotų pensijų pajamų sąskaitoje (RRIF) \$3,324,469. Gautas šiais metais pelnas – \$244,688.

Nariams išskolinta asmeninių paskolų \$760,088, nekilnojamo turto \$21,197,184 ir riboto kredito (Line of credit) paskolų \$4,046,243. Tai sudaro 66.32% viso turimo kapitalo. Kas metai darosi vis sunkiau išskolinti pinigų ir paskolų išdavimas yra sumažėjusio, o laisvi neišskolinti pinigai \$12,613,471 yra padėti kooperatyvų centre Toronte ir bankuose. Šiais metais už padėtus pinigus nepaprastai yra sumažėjusios palūkanos, todėl "Talkos" valdybai tenka ypatingai laviuoti derinant gaunamas pajamas ir stengiantis visą laiką nariams mokėti už laukiamus indėlius daugiau negu rinkoje mokama.

Sumažėjus palūkanoms

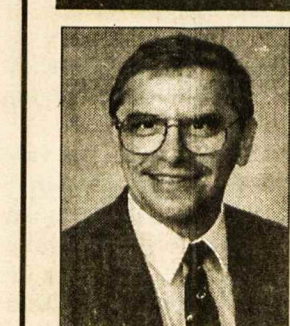
Namų pirkimas Hamiltone yra gerokai sulėtėjęs, o iš kitų institucijų pusės daroma stipri reklama su įvairiomis nuolaidomis, viliojančiomis skolintis. Tačiau "Talka" vis tiek gerai verčiasi ir turi sukaupusi stiprų finansinį pagrindą – atsargos kapitalą, kuris su nepadalintu pelnu daro sudaro \$2,979,748 arba 7.59% viso turimo kapitalo. Tai gerokai viršija valdžios nustatytą ne mažesnę kaip 5% privalomą atsargos kapitalą.

Kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų per lapkričio mėn. \$829,962 ir per spalio mėn. \$505,710. Mažiausia suma buvo leista išduoti per birželio mėn. – \$299,350. Nors dabar už nekilnojamo turto paskolas palūkanos labai sumažėjusios (40 metų laikotarpį žemiausios), bet paskolų pareikalavimas yra vis tiek mažas. "Talkos" kooperatyvas šiuo metu turi 1887 narius ir 448 skolininkus. Narių skaičius nariams senstant pamažu retėja. 1996 m. mirė šie nariai: P. Dalienc, T. Vainauskas, J. Šimelaitienė, V. Ragauskienė, H. Norkienė, P. Zabarauskas, O. Petrašiūnienė, V. Lukoševičienė, J. Mažulaitis, A. Spring, P. Vaitkus, M. Stankevičienė, E. Šimaitienė, M. Milkeištienė, V. Matukaitis, O. Bugailiškienė, A. Jankūnas, J. Kudžma, P. Kazemėkas, Z. Ba-

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Coldwell Banker

Richard Ratensperger, pardavimo agentas

Coldwell Banker
D.J. Campbell Real Estate Ltd.
1249 Mosley Street, Wasaga Beach,
Ontario L0L 2P0

Ištaigos tel. 705 429-4800
Namų tel. 705 429-8731
Faksas 705 429-4835

Geriausią informaciją, patį geriausią patarnavimą, kokį tik įmanoma teikti, perkant ar parduodant nuosavybę Wasagos apylinkėje jūs gausite kreipdamiesi į

Richard'ą Ratensperger'į.
Skambinkite jau dabar dėl nemokamo jūsų namų ar verslamojo įkainavimo

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
* ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
* HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
* HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Windsor, Ontario

ŠVIESIOJI KALĖDINĖ ŽVAIGŽDĖ gruodžio 22 d. mus sukvietė prie bendro Kūčių stalo prisiminti Kristaus gimimą.

Po pamaldų rinkomės į išpuosą kavinę, kurios viduryje mirgėjo kalėdinė eglutė, o aplink ją iš visų pusių buvo sustatyti stalai. Susėdus prie jų, trumpu žodeliu pasveikino B-nės pirmininkė Nijolė Giedriūnaitė, kleb. kun. St. Maziliauskas sukalbėjo maldą. Dalinomės plotkelėmis, gražiausiais linkėjimais. Vaisinomis, šnekučiomės, giedojome kalėdines giesmes. Spindėjo šiluma, dvelkė ramybė, viešpatavo meilė. Toks puikus bendrų Kūčių pasisėdimas buvo dėl to, kad turime darbščią valdybą. Be to, savo darbu prisidėjo kelios kulinarijos žinovės. Joms visoms dalyviai dėkoja.

KUN. STASYS MAZILIAUSKAS, mūsų Šv. Kazimiero parapijos klebonas, stipriai reikiąsi anglų ir lietuvių knygų. Yra parašęs ir išleides knygas "Merkelis Giedraitis", "Kunigaikštis Demetrius Augustinas Galicinas" ir "Lietuvių kelias krikščionybėn". Šiuo metu jau parušė spaudai dar vieną knygą. Tai nepaprasto darbštumo asmuo, dirbęs įvairiose mokslo ir technikos laboratorijose. Apkeliaujęs daug kraštų, išskiestas įvairių įstaigų, viešojo Japonijoje, skaitė paskaitas, darė pranešimus. Linkime geros sveikatos ir tolimesnės sėkmės.

BENDRUOMENĖS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS, išskaus valdybos praėitų metų darbų apyskaitas, išsiskirio naują valdybą 1997-iesiems metams: pirm. Nijolė Giedriūnaitė, Valerija Tautkevičienė ir ižd. Onutė Vindašienė.

BRONIUS BARISAS, sulaukęs 75 m., sukaiktį atšventė savo artimų giminių tarpe. Jis užaugino ir į savarankišką gyvenimą išleido du sūnus ir dvi dukteris. Sukaktuvininkas yra nuolatinis "TŽ" skaitytojas nuo pat pirmojo numerio. **E. Barisienė**

aidai" Hamiltone po \$500, Mažosios Lietuvos fondai ir "Lituanus" žurnalui po \$300, sporto klubui "Tauras" Londone ir chorui "Pašvaistė" Londone po \$250. Iš viso paskirta \$32,850.

Be to, metų eigoje valdyba buvo paskyrusi ir išmokėjusi \$2,600, iš kurių išmokėta "Gyvatario" kelionei į tautinių šokių šventę Čikagoje \$2,000, XXXIV-jų Kanados lietuvių dienų sporto komitetui \$500, skautų jūrinės knygos išleidimui \$100. Taigi "Talkos" valdyba paskyrė ir išmokėjo įvairiems lietuviškiems reikalams paremti \$35,450. O kiek gi lietuviškiems reikalams paskyrė bankai, į kuriuos kai kurie mūsų nariai išskubėjo įskeldami savo pinigų???

Valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 1997 m. kovo 1, šeštadienį, 4 v.p.p., Jau-nimo centro salėje, 48 Dundurn St.N., Hamiltone. Prašome tą datą pasižymėti ir gausiai dalyvauti svarstant "Talkos" bankinius reikalus. Ir šiais metais išspausdintas ypatingai gražus šieninis "Talkos" lietuviškas 1997 m. kalendorius. Nariai prašomi pasiimti jį darbo valandomis "Talkos" raštinėje. Paštu kalendorius nebus siuntinėjamas.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Alfonsas Eimantas, Lietuvos ambasadorius Vašingtone, buvo susitikęs su JAV žydų komiteto Europos skyriaus direktoriumi A. Bakeriu bei kitais žydų veikėjais. Pokalbiai liečia Lietuvoje išsaugotą nuo sunaikinimo vokiečių okupacijos metais senąsias žydų knygas įdži ir hebrajų kalbomis. Jas dabar saugo M. Mažvydo biblioteka Vilniuje. Lietuva jas laiko savo turtu, nes jos priklausė žydų kilmės piliečiams. Pokalbiai vyko ir su JAV kultūros palikimo pirmininku M. Lewinu. Lietuva toms knygoms Vilniuje norėtų turėti atskirą saugyklą ir skaityklą, prieinamą visiems žydams. Jai netgi yra pasiūlytas projektas "Gaono skaityklą". Jis susietas su Vilniuje gyvenusio Talmudo tyrinėtojo Gaono Elijahio mirties 200 metų sukaktimi, kurią ruošiasi paminėti ir Lietuva. Jos prez. A. Brazauskas jau yra sudaręs rengėjų grupę. Saugyklos ir skaityklos projektui įgyvendinti reikėtų finansinės užsienio paramos.

Šv. Jurgio parapija Ročesteryje, Niujorko valstijoje, dar laikosi dviejų brolių lietuvių kunigų pastangų dėka – klebono kun. Dominiko ir jo talkininko kun. Kazimiero Mockevičių. Yra dar ir lietuviškosios parapijos taryba, vadovaujama Juozo Laukaičio. Gyvybe padvelkia net ir 1996 m. rudenį įvykęs prabėgusių metų prakiurusio stogo uždegimasis.

Lenkija

Stepo Dariaus ir Stasio Girėno pagal architektę V. Landsbergio-Zemkalnio projektą pastatyto paminklo priežiūrą perima Myslibožo miesto, buvusio Solidino, tarybos pirm. Ferdynandas Lukasikas ir valsciaus burmistras Romanas Matijukas. Jie pakeis Juliją ir Joną Želepienius, kuriems tekdavo pagrindinė šio istorinio statinio priežiūra. Ta proga bus stiprinami kultūriniai ryšiai tarp Myslibožo ir Kauno. Į juos norima įjungti ir sportinį jaunimo bendradarbiavimą.

Karaliaučiaus kraštas

Du mėnesius trukusią operaciją "Siena-96" surengė Rusijos ir Lietuvos pasieniečiai. Jos metu Pagėgių pasienio policijos pareigūnai sulaukė ir konfiskavo beveik 100 kg aguonų stiebelių, kuriuos kontrabandininkai iš Šilutės bei kitų rajonų bandė pervežti į Kaliningrado sritimi vadinamą Karaliaučiaus kraštą. Narkotikams skirtų aguonų kelias iš Lietuvos į rusų valdomą Karaliaučiaus kraštą pastebimai intensyviau. Rusijos pasieniečiai operacijos "Siena-96" metu sulaukė kelis kontrabandininkus, Lietuvon gabenusius apie 10 kg narkotikų. Policija Lietuvoje maltų aguonų stiebelių du kilogramus atsargų aptiko Vilkyškų kaime gyvenančio Algimanto Andriovo namuose. Lietuvoje narkotikais labiausiai yra pasižymėjęs sodybą Plaškių kaime turintis Vytautas Stankus. 1995 m. rudenį po jo namo grindimis buvo rasta 33,5 kg susmulkintų aguonų stiebelių plastikinėje statinėje ir medinėje dėžėje.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavybose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%
santaukas2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%
INDĖLIAI:

90 dienų indėlius2.25%
180 dienų indėlius2.25%
1 m. term. indėlius2.75%
2 m. term. indėlius3.50%
3 m. term. indėlius4.25%
4 m. term. indėlius4.50%
5 m. term. indėlius4.75%
RRSP ir RRIF
(Variable)2.50%
1 m. ind.2.75%
2 m. ind.3.50%
3 m. ind.4.25%
4 m. ind.4.50%
5 m. ind.4.75%

PASKOLAS

Asmenines nuo9.75%
nekiln. turto 1 m.5.200%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvenybės drauda pagal santauką dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

“Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda”

Lougheed's Limited

šeima ir tarnautojai

“Žmonės, kurie atjaučia kitus”

Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
- \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- Atsižvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be maito galima įsiųsti tik 31.5 kg.
- Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
- Iš toliau įsiųsti U.P.S.
- Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
- Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
- Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitaitel. 519 773-8007

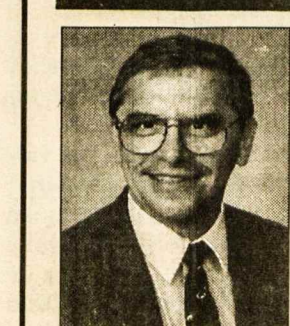
Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti **Vytui ar Genėi Kairiams**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Coldwell Banker

Richard Ratensperger, pardavimo agentas

Coldwell Banker
D.J. Campbell Real Estate Ltd.
1249 Mosley Street, Wasaga Beach,
Ontario L0L 2P0

Ištaigos tel. 705 429-4800
Namų tel. 705 429-8731
Faksas 705 429-4835

Geriausią informaciją, patį geriausią patarnavimą, kokį tik įmanoma teikti, perkant ar parduodant nuosavybę Wasagos apylinkėje jūs gausite kreipdamiesi į

Richard'ą Ratensperger'į.
Skambinkite jau dabar dėl nemokamo jūsų namų ar verslamojo įkainavimo

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
* ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
* HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
* HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
J. mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-221-2121 ar 705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Literatūros vakarų trisdešimtmetis

IGNAS MEDZIUKAS

1996 m. gruodžio 8 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, įvyko LF bičiulių sambūrio 30-sis literatūros vakaras (tiksliau sakant popietė). Pradedant trumpu žodžiu dr. Z. Brinkis supažindino su svečiais iš Lietuvos. Programą atliko Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė ir rašytojas, scenarijų filmams kūrėjas Eugenijus Ignatavičius iš Vilniaus. Tai įdomūs, gabūs bei talentingi menininkai.

O. Dautartaitė

Ji yra – kaunietė, gimusi Šančiuose. Dar buvo kūdikis, kai tėvas pasitraukė į Vakarus, vėliau emigravo į JAV. Po pusės metų mirė motina. Ją globoti pasiėmė motinos sesuo Elzbieta. Tuojau po karo vyriausias motinos brolis išsivežė ją pas save į kaimą prie Pasvalio, kur gyveno iki šešerių metų. Ten patyrė atlaidų, gėdų, vargų, varduvių vainikų kabinimo prie durų papročius, jų grožį. Ji ten, sako, girdėjusi dainas, kurios iki šiol yra kraičio skrynelėje.

Sulaukus 6 metų buvo parvežta atgal į Kauno priemiestį Šančius. Baigusi 11 klasių, išvyko į Vilnių teatrinių mokslų. 1964 m. konkurso keliu pateko į Kauno lėlių teatrą. Po 12 metų perėjo į Šiaulių dramos teatrą. Ji sako: literatūros, poezijos vakarai, susitikimai su žiūrovais – dvasinė jos atgaiva. Teatro scenoje atlikusi daugiau kaip 75 vaidmenis. 1991 m. su poetu Jonu Strielkūnu buvo pripažinti Poezijos pavasario laureatais. 1993 m. jai buvo paskirta aktorės Potencijos Pinkauskaitės vardo premija už aktorinį meistriškumą ir kultūros puoselėjimą. Nuo pirmųjų Sąjūdžio dienų visomis išgalėmis įsijungusi į Lietuvos atgimimą, 1995 m. Tėvynės sąjungos sąrašė išrinkta į Šiaulių miesto savivaldybės tarybą, kur dirba kultūros švietimo komitete.

Los Angeles scenoje O. Dautartaitė dviem išėjimais

Svečiai iš Lietuvos, atlikę programą literatūros vakare Los Angeles mieste 1996.XII.8: rašytojas EUGENIJUS IGNATAVIČIUS, aktorė OLITA DAUTARTAITĖ, juos išlydėjęs dr. ZIGMAS BRINKIS oraustytje

Atsiųsta paminėti

Kun. Pranas Gavėnas, SDB, JAUNOJO GALIŪNO KELIU. Šventojo Dominiko Savijaus gyvenimo brožai. Redagavo Marija Katiliūtė. Don Bosko salečių leidykla (Jurgiškių 4, 4580 Alytus). Tiražas – 5000 egz. Alytus, 1996 m., 142 psl. Įvadinis žodis – vyskupo Vincento Brizgio. Pirmoji šio leidinio laida – 1952 m. Italijoje.

KALENDORIUS – Lithuanian Calendar – 1997 m., 176 psl. ir viršeliai. Toronto Prisikėlimo parapijos ekonominės sekcijos leidinys. Paruošė St. Prakapas. Tiražas 3000 egz. Kaina nepažymėta.

Antanina Urmanavičienė KURNŪNŲ LAURYNŲ RADZIUKYNŲ MOKYKLAI 60, iliustruotas suaktuvinis leidinys, 36 psl. ir viršeliai. Red. G. Ratanavičienė ir V. Bigaila; rajono šviet. skyriaus leidinys; spausdino ABT „Alytaus spaustuvių“. Tiražas 1000 egz. Kaina nepažymėta.

VIEŅO KAIMO ISTORIJA, Prienų rajono Židionių kaimo ir mokyklos praeitis ir dabartis. 64 psl. ir viršeliai. Red. A. Guščius; išleido Don Bosko salečių leidykla Alytuje; spausdino „Aušros“ spaustuvių Kaune. Tiražas 1000 egz. Kaina nepažymėta.

deklamavo atmintinai poetų Jono Strielkūno, Henriko Nagio ir Bernardo Brazdžionio kūrybą, tarpais įpindama tarmiškų liaudies dainų bei teatro humoro auditorijai palinksminti.

E. Ignatavičius

Rašytojo Eugenijaus Ignatavičiaus biografija irgi neeilinė. Gimęs Žemaitijoje, Užraguvių kaime, Šimkaičių valsčiuje, ūkininko šeimoje. Mokėsi Vadvėžio vidurinėje mokykloje. Čia pradėjo rašyti pirmuosius kūrinėlius, jų tarpe keletą antisovietinių eilėraščių. Buvo įskystas NKVD, ir 17 metų jaunuolis, aštuntos klasės mokinys, sumintas ir nuteistas 10 metų. Išvežtas į lagerius prie statybų. Atėjus Chruščiovui, po dvejų metų amnestuotas. Grįžęs į Lietuvą, tęsė mokslą. 1960 m. baigė teatrinių konservatorijos fakultetą ir gavo dramos aktorius diplomą. Įsidarbino televizijos aktorium, bet KGB sutrukdė šioje srityje dirbti. Studijavo Gorkio literatūros institute dramą, kurį baigė 1973 m. Dirbo įvairiose kultūros, meno ir spaudos įstaigose. Yra parašęs penkis novelių rinkinius, scenarijų apie M. K. Čiurlionį, tris scenarijus dokumentiniams filmams ir daug kitų. Paskutiniuoju metu rašo knygą apie partizanų vadą Joną Žemaitį. Dalyvauja Tėvynės sąjungos veikloje. Rašo publicistinius straipsnius.

E. Ignatavičius Los Angeles scenoje skaitė savo kūrybą: novelės, eilėraščius, pasakojimus. Auditorijai turbūt labiausia patiko humoristinis pasakojimas apie Nikodėmą, mėgusį kakavą, ir jo dingusias kėlnes. Jo pasakojimai yra šiltai lyriški. Vaidinimo priemonės realistiškos, tradicinės.

Vietinių įnašas

Buvo pagerbtas poetas Bernardas Brazdžionis, kuriam atvežta iš Lietuvos su atitinkamu įrašu juosta. Jis, išėjęs kalbėti, sakė, kad poetai nemėgo aktorijų. Jei aktorius deklamuoja, sugadina poeto kūrinį. Aktorė įsimylėjusi Joną Strielkūną, kuris bando naudotis šnekamąja kalba. Poetas sakė, kad Dautartaitė kaip kompiuteris – autorius savo sukurtų eilėraščių nepasakytų, o ji atmintinai taip puikiai deklamavo.

Užbaigos žodį tarė rašytoja Alė Rūta. Dėkojo programos atlikėjams svečiams iš Lietuvos, kuriems auditorija daug plojo. Dėkojo ir auditorijai už kantrybę. Paminėjo, kad per 30 metų literatūros vakarų programose yra dalyvavę daugelis menininkų.

Sausio trylikatajai

Amžių žiburėliai

Pradžią pušys, rimtyje paskendę,
Suklupusios sniegynuose šaltuos.
Jos tyliai meldžias – širdy gėlos šventė...
Baltuos baltuos Antakalnio kapuos...

– Klausyk, štai cypsi vieniša Zylelė,
Jau šeši metai kai ji budi čia...
Ir tyliai klauso ką šneka broleliai
Iš žemės gylio sapnuose slapčia...

Gyvybės paukštė vanagas pagavo
Prie laisvės slenkščio buvusių greta...
Drąsus jaunystės žingsnis nesvyravo, –
Po tanko vikšrais LIETUVOS DUKRA...

Žemė drebejo, dū savo, raudovo,
Kai liūtai draskė žaibų audroje...
Brangiausius SŪNUS tūnanti paukojo
Tauta beginklė kraujo kovoje...

Su slibinu jie stojo galynėtis,
Menkučiai dovydėliai, bet stiprūs –
Iš siaubo šurplo net dangus liepsnotas, –
Žuvusio BIORLIŲ vardi gyvi bus!

Perkūnai šėlo, ažuolus vandrasė,
Išnarstė kūno sąnarius visus.
Tėvynės širdį kalavijai varstė, –
VIEŠPATS globojo sopuliuos baisyuos.

Erdve nuskrido jau šeši balandžiai,
Balti sparnai plazdėjo virš nakties –
Skliute vainikas iš trylikos žvaigždžių,
LIETUVAI amžiais žiburėliais švies!

Sofija Šviesaitė,
Mažeikiai

Lietuvių dailės paroda buvo surengta Toronto "Skylight" galerijoje 1996.XII.7-28. Dalyvavo devyni dailininkai. Nuotraukoje iš kairės: Vincas Vaitiekūnas, Snaigė Šileikienė, Jurgis Račkus, Ona Frances Craig, Liucija Dilkutė, Andrius Butkevičius. Taip pat dalyvavo Otis Tamašauskas, Irma Makariūnaitė, Kęstas Keparutis, bet nuotraukoje jų nėra

Kokia bus Lietuvos ateitis?

Kokią jaunąją kartą išugdysime, tokia bus ir Lietuvos ateitis. Ją nulems ne bankų paskolos, ne materialinė užsienio pagalba, o mūsų pačių žmonės, kurie šiandieną ugdomi mokyklose ir šeimose

Dr. doc. VIKTORAS BAŠKYS,
Šiauliai

(Tesinys iš praėjusio nr.)

Dabartinės mokyklos

Kaip šiandien Lietuvos mokyklose įgyvendinamos minėtų žymių Lietuvos pedagogų idėjos? Dabar, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, svarbiausias mokyklų tikslas – atgaivinti ir toliau puoselėti mokinių tautinį patriotinį auklėjimą, nes buvusi sovietinė mokykla, A. Maceinos žodžiais tariant, kaip ir sulenkėjusi Lietuvos bajorija, sugadino tautinę naujosios kartos individualybę ir iškreipė patriotinį jausmą.

Tautinis-patriotinis auklėjimas turėtų vykti per pamokas. Ypatingai daug galimybių šiam darbiui teikia lietuvių kalbos ir literatūros, lietuvių tautos istorijos, geografijos, tėvynės pažinimo, dainavimo, piešimo pamokos. Tačiau bene didžiausias galimybes teikia mokinių užklasinė ir užmokyklinė veikla. Daug duoda medžiagos tauti-

kų, kurie jau išėję į amžinybę: Jurgis Gliuda, Aloyzas Baronas, Elena Tumienė, Henrikas Nagys, Antanas Vaičiulaitis, Česlovas Grincevičius, aktorius Vincas Dovydaitis ir kt.

Dar kalbėjo informaciniais reikalais dr. Z. Brinkis ir J. Kojelis. Svečiai buvo vaišinami lietuviškais valgiais, vynu ir kava. Literatūros popietė buvo joje atsilankiusiems tikra dvasinė atgaiva.

niam-patriotiniui auklėjimui pastarųjų metų lietuvių tautos kova dėl laisvės. Teisingas, vaizdingas tokių įvykių kaip "Baltijos kelias", 1990 m. kovo 11 d., 1991 m. sausio 8 d. Aukščiausiosios tarybos rūmų ataka, sausio 13 d. televizijos bokšto puolimas, Medininkų kruvina tragedija ir kt. nušvietimas ugdo mokinių tautinius patriotinius jausmus. Tačiau vien žinios apie šiuos įvykius dar neugdo patriotizmo. Priešingai, kai kurie mokiniai gali susiformuoti neteisingus, iškraipytus mūsų tautos kovų dėl laisvės vaizdinius. Tam tikslui turi būti taikomos atitinkamos auklėjamojo darbo formos ir metodai.

Mokiniai turėtų rinkti medžiagą apie lietuvių tautos didvyrius, apie apylinkės ar seniūnijos partizanų kovas, apie Sibiro tremtinius ir kt. Ta medžiaga galėtų būti kaupiama buvusios mokyklų Lenino muziejuose, pionierių kambariuose ar kitose patalpose.

Vietoje buvusių komjaunimo, pionierių organizacijų ir kitokių kronikų šiandien mokyklose reikėtų vesti lietuvių tautos kovų dėl laisvės kronikas, kuriose būtų žymimi svarbesnieji įvykiai.

Ekskursijos, išvykos, turistiniai žygiai turėtų įgauti tautinį-patriotinį pobūdį, o politinformacijos panaudojimas tautiniam sąmoningumui ugdyti. Patvirtinti, ekskursija į Vilniaus televizijos bokšto muziejų geriausiai gali padėti ugdyti patriotinius jausmus. Rainiai, Klepočiai, Medininkai, televizijos bokštas ir kitos lietuvių kankinimo vietos turėtų būti mokiniams šventos ir dažnai jų lankomos. Likę gyvi politiniai kaliniai, tremtiniai ir kiti Lietuvos patriotai turėtų būti dažni mokyklų svečiai.

Tautinis auklėjimas dabar

Kaip šiandien atliekamas šis svarbus Lietuvos atečiai darbas? Tautinis patriotinis auklėjimas dar nėra priartinėtas bendrojo lavinimo sritis daugelyje mokyklų. Kai kurie mokytojai nedrąsiai, su nepasitikėjimu kalba mokiniais apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo tragiškumą įvykius, apie tautos didvyrius, galugali kankinius ir kt., nes jie neseniai kalbėjo mokiniais apie Leną, apie Sovietų Sąjungos didvyrius, bolševikus ir kt.

Apie tautinį auklėjimą mokytojai nebuvo girdęje aukštose mokyklose. Kol kas daugeliui jis svetimas. O tai labai gerai jaučia mokiniai ir atitinkamai vertina įvykius. Valstybinių Lietuvos švenčių minėjimuose dažniausiai nėra mokinių. Mokyklose reti svečiai būvę Lietuvos partizanai, tautos didvyriai, kunigai. Mokiniai mažai tedalyvauja visuomeniniame gyvenime.

Mokytojai aktyviai protestuoja dėl mažų atlyginimų, blogų mokyklų sąlygų, tačiau nesiškundžia auklėjimo sunkumais ugdati tautinį patriotinį mokinių sąmonę. Matyt, tautiško, tėvynės meilės jausmai jiems nėra svarbiausia žmogaus vertybė ir todėl mažai terūpi.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, pradėta mokyklų reforma. Švietimo ir mokslo ministerija, Pedagogikos institutas skubiai vykdo bendrojo lavinimo mokyklų mokymo turinio pertvarkymą, nes sovietinės mokyklos mokymo turinys netiko tautinei mokyklai. Buvo keičiamos mokymo programos, leidžiami nauji originalūs bei pertvarkomi kai kurie seni vadovėliai. Daug dirbta kuriant bei svarstant bendrąsias mokymo programas, integruoto mokymo projektus, gimnazijų programas ir t.t. Padaryta daug. Jau šiandien 80% vadovėlių, iš kurių mokosi bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai, yra nauji arba perdurti (pagal švietimo ministerio pranešimą). I-V klasių mokiniai jau šiemet mokosi pagal naują mokymo turinį. Daug nuveikta kompiuterizuojant mokyklas.

Ko trūksta?

Nors mokymo srityje nuveikta daug, tačiau dar nesurūpinta nepilnametėjų auklėjimu. Auklėjamasis darbas mokyklose paliktas savieigai. Tautinis mokinių auklėjimas nereguojamas ir nekontroliuojamas. Nors 1991 m. pakartotinai išleista A. Maceinos knyga "Tautinis auklėjimas", 1992 m. išleisti pedagoginiai S. Šalkauskio raštai, tačiau per visą nepriklausomybės laikotarpį nepasirodė nė vienos originalios vertingos knygos apie tautinį-patriotinį auklėjimą šiuolaikinėmis sąlygomis, nėra nė mokslinių darbų. Trūksta reikalingos mokytojų praeinamos metodinės literatūros, programų. Pedagoginis savitrašis "Dialogas", žurnalas "Mokykla" šiuo klausimu mažai tepadedu mokytojams.

Mokytojų rengimas aukštose mokyklose turėtų būti pertvarkytas pagal tautinio-patriotinio auklėjimo principą, kad baigę mokslus ateitų dirbti aukštos dvasinės kultūros, dori, sąžiningi mokytojai, tikri Lietuvos patriotai.

Tik mokslineis pagrindais organizuotas dorinis, religinis, tautinis bei patriotinis auklėjimas mokyklose daug gali pasitarnauti šviesiai Lietuvos atečiai: kokią jaunąją kartą išugdysime, tokia ir bus Lietuvos ateitis. Ją nulems ne bankų paskolos, ne materialinė užsienio pagalba, bet mūsų pačių žmonės, kurie šiandien ugdomi mokyklose, šeimose.

Tautiniam patriotiniui auklėjimui gerinti stinga ir lėšų. Reikia rengti mokslinius darbus šia tema, rašyti naujas grožinės literatūros knygas, rengti metodinius nurodymus, kurti patriotines pjeses mokyklų vaidinimams ir t.t.

Deja, tokių knygų šiandien Lietuvoje neįmanoma išleisti: privačioms leidykloms jos nepelningos ir todėl neleidžiamos. Ministerija neturi lėšų, nes reikia leisti vadovėlius ir kt. Todėl šiandien niekas jų ir nerašo.

Čia bene daugiausia galėtų padėti užsienio lietuvių inteligentija, paskatindama rašyti ir leisti knygas tautinio-patriotinio auklėjimo klausimais.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Ohio lietuvių gydytojų draugija kasmet paskiria kultūrinės premijos savo veikla pasižymėjusiems Klivlando ir apylinkių lietuviams. Sukaktuvinė jau keturias dešimtį 1996 m. tradicinė premija buvo paskirta ir tų metų lapkričio 3 d. gydytojų pobūvyje lietuvių namuose įteikta Klivlando lietuvių vakarinės radijo valandėlės vedėjai Kristinai Kuprevičiūtei.

Kauno dramos teatre glaudžiasi ir senjorų teatras, leidžiantis vadinamuosius beneficinius spektaklius, garbaus amžiaus su laukusiems aktoriams. Benefisų yra vadinamas spektaklis, kurio pelnas, jeigu jo yra, tenka aktorium ar aktoriams. Tokius vienos aktorės spektaklius 1996 m. spalio 26-27 d. d. amžiaus septyniolikosmetio proga antrojo aukšto prisiėlyje turėjo veteranė aktorė Antanina Mackevičiūtė, jiems pasirinkusi dabar jau Floridoje gyvenančios aktorės bei rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės romano "Aštuoni lapai" inscenizaciją "Dar kartą atsigręžti". Inszenizacija, susietą su Kauno atsiminimais, paruošė rež. Danutė Juronytė, scenovaidžius – teatre debiutuojanti dail. Eglė Velaniskytė. Aktorė A. Mackevičiūtė vaidžiai perdavė išpūdžius iš Kauno pasitraukiančios kaunietės B. Pūkelevičiūtės romano "Aštuoni lapai". Kauno dramos repertuare taipgi yra ir brolių Grimų pasakas motyvais B. Pūkelevičiūtės parašyta eiliuota pasaka "Aukso žąsis", išsivijoje nesėkmingai mėginta panaudoti spalvotam sceniniam filmui.

Giedros Nasvytytės-Gudauskienės, kalifornietės kompozitorės, kūrybai skirtą laidą Lietuvoje transliavo Vilniaus radijas. Ją paruošė muzikologas Vaclovas Juodpusis. Transliacija buvo pradėta G. Nasvytytės-Gudauskienės poeto Prano Lemberto žodžiais sukurtois solo dainomis – "Mečiukai", "Idėjos amžiais bus" ir "Peisažas". Jas atliko tenoras Vytautas Kurnickas, toliau papildytas liaudies daina "Apynėlis" ir jos "Requiem mano draugams". Šios dainos teksto autorė yra poetė Julija Švabaitė-Gylienė, Vilniaus televizijos ir radijo jaunimo choras, vadovaujamas Reginos Maleckaitės, padainavo "Sveikinimą jaunystei", sol. Algirdas Motuza – "Svajones". Šių abiejų dainų žodžiai yra Vitos Srugaitės-Kevalaitienės. Valandos trukmės laida buvo užbaigta G. Nasvytytės-Gudauskienės kūrinių, į juosteles įrašytais čekigiečio pianisto Manigirio Motekaičio ir Los Angeles mieste gyvenančios pianistės Raimondos Apeikytės. Iš M. Motekaičio įrašo skambėjo G. Nasvytytės-Gudauskienės "Trys impresijos lietuviškom patarlėm", iš R. Apeikytės įrašo – "Vilniaus prisiminimai" ir "Los Angeles vaizdai". Šią įdomią laidą techniškai paruošė K. Garlauskas ir J. Mašanauskas.

Operos sol. Vlodo Baltrušaitis (1912-1975), Čikagoje mirusio baritono, monografiją Lietuvoje parašė muzikologė Jūratė Vylitė, o ją išleido "Scenos" leidykla, kurios savininkė yra teatrologė Rasa Andrašiūnaitė. Išleidimą finansavo velionies našlė Elena, atžąningi mokytojai, tikri Lietuvos patriotai. Tik mokslineis pagrindais organizuotas dorinis, religinis, tautinis bei patriotinis auklėjimas mokyklose daug gali pasitarnauti šviesiai Lietuvos atečiai: kokią jaunąją kartą išugdysime, tokia ir bus Lietuvos ateitis. Ją nulems ne bankų paskolos, ne materialinė užsienio pagalba, bet mūsų pačių žmonės, kurie šiandien ugdomi mokyklose, šeimose. Tautiniam patriotiniui auklėjimui gerinti stinga ir lėšų. Reikia rengti mokslinius darbus šia tema, rašyti naujas grožinės literatūros knygas, rengti metodinius nurodymus, kurti patriotines pjeses mokyklų vaidinimams ir t.t. Deja, tokių knygų šiandien Lietuvoje neįmanoma išleisti: privačioms leidykloms jos nepelningos ir todėl neleidžiamos. Ministerija neturi lėšų, nes reikia leisti vadovėlius ir kt. Todėl šiandien niekas jų ir nerašo. Čia bene daugiausia galėtų padėti užsienio lietuvių inteligentija, paskatindama rašyti ir leisti knygas tautinio-patriotinio auklėjimo klausimais.

Kauno apskrities viešoji biblioteka surengė 400 unikalų lietuviškų kalendorių parodą. Ja prisiminta 1846 m. Lauryno Ivinskio išleisto pirmojo lietuviško kalendoriaus "Metų skaitlius ūkininkams" pusantro šimto metų sukaktis. Parodai buvo sutelkti to laikotarpio iki 1940 m. Prūsijoje, Čikagoje ir Bostone išleisti kalendoriai.

Keturias dienas trukęs seminaras "Lietuvos vokiečių kultūra ir istorija", atėjant 1996 m. pabaigai, įvyko Šilutės rajono Juknaičiuose. Seminare, skirtame vokiečių mokyklų mokytojams, buvo skaitomi pranešimai apie tautinės vokiečių grupės Lietuvoje istoriją, panašių seminarų rengimą kitais metais. Seminare dalyvavo Klaipėdos universiteto istorikai ir svečiai iš Vokietijos.

Klaipėdos muzikinis teatras dešimtąją savo sezoną pradėjo R. Rossinio komiška opera "Sevilijos kirpėjas". Premjerinis jos spektaklis įvyko prieš Klaipėdos muzikinio teatro vasaros atostogas. Klaipėdiečiai dabar turbūt labiausiai laukia šiam sezonui kauniečio kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus sukurto dviejų veiksmų operos "Prūsai", skirtos jų didžiausiajam laisvės kovotojui Herkui Mantui. Šios operos partitūra jau esanti paruošta. Pagrindinį Herkaus Manto vaidmenį atliks tenoras Virgilijus Norika.

Lietuvos 1996 m. valstybinių kultūros ir meno premijų laureatais prieš Kalėdas tapo poetas Jonas Strielkūnas, skulptorius Stanislovas Kuzmas, grafikas Vytautas Valius, kompozitorius Osvaldas Balakauskas, sol. Vladimiras Prudnikovas, aktorius Valentinas Masalskis ir balerina Eglė Špokaitė. Jiems pasakyd Lietuvos valstybinių kultūros ir meno premijų komitetas. Jos bus įteiktos Vasario šešioliktosios minėjimuose Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko. Poetui Jonui Strielkūnui premija paskirta už eilėraščių knygą "Trečias brolis" (1993) ir "Žirgo maudymas" (1995), skulptoriui Stanislovui Kuzmai – už skulptūrą "Karalienės malda" (JAV, Palm Springs, 1992), "Pietas" (Vilniaus Antakalnio kapinės, 1995), Švč. Marija (Ignalinos Švč. Marijos ėmimo į dangų šventovė, 1996), grafikai Vytautui Valiui – už tapybos ir grafikos kūrinių iš ciklo "Kultūros ekologija" (1993-1996), kompozitoriui Osvaldui Balakauskui – už 1994-96 metų kūrinių "Meridionale" ("Hommage a Witold Lutoslawski"), "Solža-Gala", "Requiem in memoriam Stasys Lozoraitis".

Šiemetinių valstybinių Lietuvos premijų laureatų eilėse yra ir trys lietuviškosios scenos atstovai: operos sol. Vladimiras Prudnikovas, aktorius Valentinas Masalskis ir jaunoji balerina Eglė Špokaitė. Jie mažai žinomi išeivijai. E. Špokaitės dar nėra enciklopedijoje. Bosas V. Prudnikovas – gimeš Vilniuje 1949 m. balandžio 10 d., baigęs Lietuvos konservatorijos Vilniuje Zenono Paulausko klasę, Lietuvos operos ir baleto teatras įsijungęs 1979 m., Graikijos tarptautinio Marija Callas dainininkų konkurso laureatas 1982 m. Jis taipgi yra geras dėstytojas Lietuvos muzikos akademijoje Vilniuje, talentingų dainininkų paruošimų pralanktas tik Virgilijaus Noreikos. Premija sol. V. Prudnikovui paskirta už jo 1991-96 m. sukurto pagrindinius boso vaidmenis operose ir boso partijas oratorijose. Tarp pastarųjų yra ir bostoniško kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko "Iškilmingos Mišios". Aktorius V. Masalskis, gimęs Kaune 1954 m. balandžio 11 d., premija taipgi buvo įvertintas už gausius 1991-96 m. vaidmenis. Ir jaunajai balerina E. Špokaitėi premiją laimėjo tame laikotarpyje sukurti vaidmenys klasikiniuose baletuose, J. Smorogino choreografinėse miniatiūrose, pagrindinis Medėjos vaidmuo Antano Rekašiaus baletu "Medėja". Jaunoji E. Špokaitė, laurus skatinanti balerina, yra talentinga šokėja. Prieš Kalėdas Vilniuje viečėjusi Maskvos Didžiojo teatro legendinė baletoveteranė Maja Pliseckaja "Lietuvos ryto" atstovui Audroniui Imbraui yra pareiškusi: "Eglė Špokaitė galėtų šokti bet kuriame pasaulio teatre, ji – tarptautinio lygio balerina". V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.50%
180-364 d. term. ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	3.25%
2 metų term. indėlius	3.75%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	4.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.50%
1 metų GIC-met. palūk.	3.50%
2 metų GIC-met. palūk.	4.00%
3 metų GIC-met. palūk.	4.00%
4 metų GIC-met. palūk.	4.50%
5 metų GIC-met. palūk.	4.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą	2.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.50%
Sutarties paskolas nuo	7.50%
Neklin. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.20%
2 metų	5.70%
3 metų	6.20%
4 metų	6.50%
5 metų	6.95%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	5.10%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitas.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiculus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Lietuvos karininkai su skautais Kariuomenės šventės minėjime Montrealyje. Iš k.: ltn. Jonas Jurkonis, mjr. Gintautas Surgailis, ltn. Ričardas Bočkus. Tarp jų – Danielius ir Antanas Staškevičiai. Priekyje Paulius ir Antanas Mickai. Nuotr. A. Mickaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
je teigė, kad šis visas reikalas esąs per daug išpūstas spaudoje.

Truputį anksčiau iš Kanados karinių pajėgų už sukčiavimą buvo atleistas gen. ltn. Armand Roy, apsaugos štabo viršininko pavaduotojas. Mat buvo nustatyta, kad jis savo asmenines išlaidas buvo išmokęs padengti tarnybinėmis. 1992-95 m. laikotarpį savon kišenėn buvo įsidedęs apie 80.000 dolerių, kuriuos dabar reikės grąžinti.

Tad netenka stebėtis, kad naujasis Kanados krašto apsaugos ministeris Doug Young staiga sustabdė karinių laipsnių pakėlimą. Jis taipgi įsipareigojo peržiūrėti Kanados karinių pajėgų veiklą, jų sudėtį, vidinį tvarkymą, paruošti pataisų planus. Šis jo pranešimas po trijų mėnesių bus įteiktas Kanados ministrui pirm. J. Chretienui. Iki to laiko jis net negalės paskirti nuolatinio karinių pareigų štabo viršininko. Esą reikia atsikratyti tos mažumos, kuri trukdo karinių pajėgų darbą ir kenkia jų prestižui. Ji sutersia tuos, kurie kruopščiai ir sąžiningai atlieka Jungtinių Tautų taikos priežiūrą visame pasaulyje.

Krašto apsaugos ministeris D. Youngas savo pasiūlymus ministrui pirm. J. Chretienui žada įteikti kovo 31 d. Atrodo, tai būtų lyg ir pradžia didesnio Kanados karinių pajėgų pertvarkymo. Kyla tik klausimas, ar tai bus įvykdyta? Karinės pajėgos Kanadoje dabar turi daug pensijų laukiančių karininkų ir mažai aktyvių karių, kurių vos užtenka JT taikos priežiūros tarnybai. Jie taipgi menkai apginkluoti. Nepajėgūs veikti be didžiųjų valstybių, ypač JAV, pagalbos rimtesniais atvejais.

Kanados pokarinės vyriausybės jau buvo įpratusios savo

Nori susirašinėti

Medicinos sesuo, 63 m. amžiaus, norėtų susipažinti su vyresnio amžiaus (73-80m.) vyru. Rašyti adresu: Danutė Stankevičienė, 3321 W. 63rd Pl., Chicago, IL. 60629, U.S.A.

SOLD
DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Exact the best Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokei vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Skautų veikla

• s. Vida Senkuvienė, buvusi "Šatrijos" tūtininkė, šiuo metu gyvenanti Lietuvoje, Kalėdų atostogų metu su sūnumi Aidu lankėsi pas savo tėvus Toronte, susitiko su draugais ir dalyvavo skautų Kūčiose gruodžio 15 d.

• Skautų Kūčios gruodžio 15 d. ir tradicinis kalėdų šventės 21 d. sujungimo draugovės. Renginiai rūpinosi "Šatrijos" ir "Rambynų" tūtininkai j.p.s. D. Biskienė ir s. M. Rusinas. Dėkoja draugininkams – kėms už šių renginių paruošimą ir vadovavimą. Kūčių vakarienei vadovavo ps. D. Puzerytė, vyr. skautių Birutės dr-vė, vad. ps. K. Dambartaitė-Janowitz, paruošė status, sk. vyčiai – eglutė, v.s. F. Mockus rinko gerojo darbo aukas. Rengėjai dėkoja B. Stanulienėi už talką ruošiant Kūčių vakarienei, tėvų komitetui ir jo pirmininkei O. Narušienėi už visokeriopą pagalbą.

• Lapkričio 23-24 d.d. skautų Mindaugo draugovė, vadovaujama ps. R. Kalendros ir globėjo v.s. fil. dr. A. Dailidės, pirmajam sniegui iškritus, surengė įdomią išskylą "Romuvėje". Nors oras buvo šaltas, tačiau programa buvo vykdoma pritaikant užsiėmimus žiemos sąlygomis. F.M.

Kanados valstybės sekretorė daugiakultūriškus reikalams ir moterų statusui dr. Hedy Fry pranešė, kad bus peržiūrima valdžios daugiakultūrinės programos, rašo "Canadian Scene" informacinė tarnyba. Ministerė teigė, jog Kanados daugiakultūriškumo politika bus tęsiama pagal 1988 m. daugiakultūriškumo įstatymą. Peržiūros tikslas bus užtikrinti tris pagrindines daugiakultūrinės veiklos kryptis kuriant teisią visuomenę, skatinant įvairių kilmės kanadiečių dalyvauti visuomenės kūrime, nustatant kanadišką tapatybę, kurios esminė dalis yra daugiakultūriškumas. Dr. Fry tvirtino, kad valdžios parama ir toliau bus teikiama etninėms grupėms, kurių projektai atitiktų nustatytas veiklos kryptis.

Žaisdama golfą jauna pora šnekučiuojasi. Žmona: jei aš dabar numirčiau, ar tu vėl vestum? Vyras: turbūt, taip. Žmona: ar ir su ja žaistum golfą? Vyras: tikriausiai. Žmona: ar leistum jai naudotis mano golfo įrankiais? Vyras: to tai ne, nes ji yra kairiarankė.

• Gyvenimas be lietuviškos spaudos yra bėgimas nuo savo tautos.

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

P pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 105 milijonus dolerių

MOKA:

2.25% už 30-89 dienų term. indėlius
2.50% už 90-179 dienų term. indėlius
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius
2.50% už 1 m. term. indėlius
3.25% už 2 m. term. indėlius
3.95% už 3 m. term. indėlius
4.25% už 4 m. term. indėlius
4.50% už 5 m. term. indėlius
2.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.25% už RRSP ir RRIF ind.

(variable rate)
2.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
3.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.25% už OHOSP (variable rate)
2.25% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.25% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC
2.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuosimčiai gali pasikeisti savaltės elgioje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionių čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

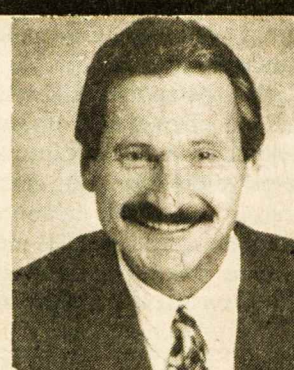
BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRINTING
Spausdinti
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniška ir išsami knygas bei žurnalus.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS

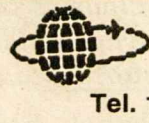
24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarsce St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsišviečiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)

OFICIALI LIETUVIŠKOS AVIALINIJOS BILJETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodame keliones į Europą ir Vlinių. – NAUJOJIS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! –
Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurt, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

ATOSTOGOS ŠIA ŽIEMĄ:
Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, pailsėt ar daug pamatyti? Porai dienų, savaitei, mėnesiui ar dviejų? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą
FLORIDA, ARIZONA, MEKSIKA, KUBA, KARIBŲ SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIJA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETELĖ?) – viskas JŪSŲ!

Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsitikrinti mano asmeniškai dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikit savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel International Ltd.

ALGIS MEDELIS

133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

“Tegyvuoja karalienė!”

ALGIRDAS GUSTAITIS

Olandų angliškai pavadintas filmas “Long Live the Queen” (Tegyvuoja karalienė) laimėjo premijas 1995 ir 1996 metais. Kaip geriausią Olandijos filmą 1996 metais atsiuntė į Los Angeles, tikėdamiesi laimėti Auksinį globulį (“Golden Globe”) ar Oskarą. Filmo autorius ir direktorius – Esme Lammers; pagaminio Laurens Geels ir Dick Maas.

Tiksliai nežinoma, kas, kur, kada sugalvojo šachmatus. Gal indiečiai V. Š. Iš ten per Ispaniją pasiekė Europą. Filme dėstoma: garbingieji karaliai, kivičius spręskite ne kruviname mūšio lauke, bet pilių ar didelių kiemuose, soduose. Rėdykitės gražiai, skirtingais drabužiais ne tikrai karaliai, bet ir visi kiti žaidimo dalyviai, tarsi būtumėte kautynių lauke, stengtumėte priešą apgauti, įvilinti blogon padėtin, išstumti iš žaidimo aikštės. Kritis ar pasidavus karaliui mūšis laimėtas, nors gali likti daug žaidimo dalyvių gyvų ir sveikų. Nereikia žūti daugybei jaunų žmonių, nereikia skausmo, ašarų, aimanų, slepiamo keršto kada nors atsiųginti.

Persų kalboje “šah” reiškia karalių, arabų “mata” – reiškia mirė; “šahmat” – karalius mirė. Šachmatuose karalius, neturėdamas kur eiti, pralaimi žaidynes, nesvarbu kiek jo karių lieka gyvų, nepaliesių. Jo ir žaidimo svarbiausia figūra yra karalienė, kaip tigrė ginanti karalių ir kariauną.

Du jauni žmonės galvoja ir nutaria blogybės spręsti ne blogiu, o gėriu. Mergina, vardu Sara, gyvena su motina ir senele. Ji nori surasti savo tėvą, kurį pažįsta tik iš piešinio ar nuotraukos. Jos klasės draugas Viktoras turi šachmatų lentą su puikiai padarytais šachmatais. Sara, jais sužavėta, norėtų išmokti šachmatais žaisti, bet mano, kad ji per kvaila suprasti tokį sudėtingą žaidimą. Viktoras kalba šiaip ir kitaip, nori įtikinti merginą nenusiminti, stengtis iki laimėjimo. Jisai seka pasaką apie nuostabią karalienę, gyvenusią pilyje, kurioje grindys buvo išklotos baltais ir juodais

kvadratais. Karalienė mylėjo karalių, nenorėjo, kad jis su kitu karaliumi eitų į kautynes. Kaip išvengti vieno iš karalių žūties, gal net abiejų mirties? Ji sugalvojo karalių ir jų artimųjų kautynes ne mūšio lauke, o pilies kieme ar sode. Priešingai galvojančiam karaliui sutinka bandyti gudrumu ir savotišku žaidimu išspręsti ginčą, užgesinti keršto ugnelę. Išėina, subėga dviejų karalių skirtingai apsirėdę karaliai. Vieni stoja ant baltų kvadratų, kiti ant juodų. Sara atsižvelgia karališkame sode netoli karalienės. Maišatis, stumdymasis, bet nėra kraujo, tarpais girdėti juokai. Sara supranta, išmoksta žaidimo taisyklės.

Sara laiminga patyrusi, kad ji protingesnė nei manė. Svajone buvęs žaidimas virsta tikrove, jos viltingi sapnai išsipildė, ji ryžtingiau ieškos savojo tėvo. Olandiškai filmas pavadintas “Lang Leve de Koningin”. Ekrane bėga 115 minučių arba turi 3375 metrus. Filmavimo greitis – 25 kadrai per sekundę, 35 mm, spalvotas.

Atpasakojau labai sutrauktai. Filme daug įvairumo. Nėra piktų minčių, nedorų veiksmų, piktžodžiavimo. Viskas sujungta apgalvotai. Patikslinimų, patarimų kitaip daryti galima surasti, kaip ir kiekvienam užbaigiam darbu, kūriniumi. Pagrindiniai artai: Monique van de Ven, Tiba Possijn, Derek de Lint.

Dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) stipendijų fondas, apsvartęs gautus prašymus, nutarė 1996 m. stipendiją \$500 skirti Nomedai Skorobogataitei, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto studentei, studijuojančiai aplinkotyra, ruošiančiai diplominį darbą magistrės laipsniui gauti, kurio studijų pagrindas yra Kauno miesto oro taršos įvertinimas naudojant gyvus organizmus – keperes.

Šis stipendijų fondas buvo įsteigtas 1985 m. Čikagoje, mirus biochemijos dr. Kazui Martinkui 1984 m. sausio 13 d. Fondo adresas: Memorial Scholarship Fund, % Kristina Martinaitė, 7120 So. Richmond, Chicago, IL 60629-3011, USA.

Toronto Maironio mokyklos choras (III ir IV sk.) dalyvavęs Kalėdų eglutės programoje 1996.XII.14. Vadovė – R. BUKŠAITYTĖ, S. FREIMANIENĖ

SKAITYTOJAI PASISAKO

PARAMA IŠ KANADOS

Esu dėkingas už laišką ir 500 kanadietiškų dolerių čekį moksleivių maitinimui. Manau, kad tai puiki dovana Kalėdų proga moksleiviams. Lietuvoje dalis moksleivių nelanko mokyklos todėl, kad tėvai neturi pinigų, negali išlaikyti vaiku. Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos sekretoriaus R. Motuzo teigimu, moksleiviai nelanko mokyklos, nes: 41% vaikų nenori mokytis, 15% neleidžia tėvai, 11% nesimoko dėl materialinių sunkumų, 6% gyvena asocialiose šeimose, 21% valkatauja. Tai oficiali informacija iš “Švietimo naujovių” žurnalo.

Taip pat noriu padėkoti už “National Geographic” žurnalo užsakymą gimnazijai 1997 m. Tuo labiau, kad gimnazijoje šiemet pradėta dėstyti sustiprinta užsienio kalba. Tai bus puiki dovana anglų kalbos mokytojams, bibliotekai ir moksleiviams.

R. Dambrauskas,
Panevėžio J. Balčikonio
gimnazijos direktorius

LIBERALINĖ YLA?

“John Birch Society” organizacija yra didžiulį nusipelnusi. Ji nuolat rodė amerikiečiams, ypač liberalių pažiūrų naivuoliams, kas yra tikrasis komunizmas, praktikuojamas sovietinėje Rusijoje. Bet yra taip pat tiesa, nes “liberalinė yla”, kaip tikina Vilijus Bražėnas (žr. “Ar tai kraštutinis?”), “TŽ”, 1996.XII.3), jog tos draugijos nariai yra nuėję ir į kraštutinumą. Bene ryškiausias tos kraštutinumo pavyzdys yra susijęs su Dwight David Eisenhowerio asmeniu. Tos draugijos nariai ši generolą bei JAV prezidentą pavadinavo sovietų agentu, nors vadina “Eisenhowerio doktrina” kaip tik turėjo tikslą stiprinti bei saugoti nekomunistinį pasaulį prieš sovietinę agresiją.

Žinoma, kraštutinumo problema yra sudėtingesnė nei “Skaitytų” pasisako” skyrius turi vietos aiškinti. A. Mst.

PRANCŪZIJOS LIETUVIAI

“TŽ” 1996 m. 48 nr. “Lietuviai pasaulyje” skyriuje buvo išspausdintas pokalbis iš “Lietuvos aidą” su Prancūzijos lietuvių bendruomenės primininku Perkūnu Liutkumi. Tame pokalbyje yra taisytių netikslumų. Čia pateikiu atitaisymus, kurie buvo išspausdinti ir “Lietuvos aidą” 1996.XI.14.

“Perkūnas Liutkas, PrLB valdybos pirmininkas, prieš dvejus metus perėmė pareigas iš Ričardo Bačkio, o ne iš kun. J. Petrošiaus. P. Liutkas tapo antruoju PrLB valdybos pirmininku, turinčiu Prancūzijos pilietybę (prieš dešimt metų buvo Jonas Tomkus). Iš senųjų

Prancūzijos lietuvių bendruomenės narių nedaug tapo Prancūzijos piliečiais, didelė dalis jų per visą sovietų okupacijos laikotarpį išlaikė Lietuvos pilietybę ir kitos neturėjo. Todėl nereikėtų apibendrintai vadinti visų lietuvių bendruomenės narių lietuvių kilmės prancūzais.

Taip pat netiksli rašyti, kad iš senųjų bendruomenės narių liko tik keturi asmenys. Tarp jų minimi Perkūnas Liutkas ir Ugnė Karvelis, kurie į bendruomenės veiklą įsitraukė tik likus keleriems metams prieš Lietuvai atgaunant nepriklausomybę. Anksčiau jie nuo lietuvių bendruomenės laikėsi atokiai ir susirinkimuose nedalyvavo. Galima suskaičiuoti dešimtis kitų lietuvių, gyvenančių Prancūzijoje, kurie daug seniau tapo aktyviais lietuvių bendruomenės nariais.

Teigimas, kad “nepalaukome ryšių nei su latviais, nei su estais, nes jų bendruomenės labai mažytės, gal po 5-6 narius”, neatitinka tikrovės. Latvių bendruomenės narių Prancūzijoje yra apie 100, iš jų beveik 40 gyvena Paryžiuje. Jie kasmet, kaip ir lietuviai, rengia didelį nepriklausomybės minėjimą, į kurį kviečiami taip pat visi Latvijos bičiuliai. Estų bendruomenėje, įskaitant ir studijuojantį jaunimą, apytikriai yra tiek pat narių, kiek ir latvių bendruomenėje.

I lietuvių bendruomenės rengiamus Vasario 16-osios minėjimus visuomet buvo kviečiami latviai, estai, lenkai, ukrainiečiai ir kiti bendruomenių atstovai. Prancūzijoje įsikūrusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos bendruomenės palaiko tarpusavyje ryšius. Dar galima pridėti, kad Perkūno Liutkaus tėvai neimigravo į Prancūziją, kaip rašoma straipsnyje. Jo tėvas Antanas Liutkas 1936 m. gruodžio mėnesį buvo paskirtas ataskaitininku lietuvių bendruomenės Paryžiuje. Sovietams okupavus Lietuvą, diplomato šeima pasiliko gyventi Prancūzijoje. Perkūno Liutkaus motinai Janinai Liutkienai Prancūzijos užsienio reikalų ministerija kasmet pratešia jos prancūzų diplomatinę kortelę, kuri buvo išduota 1940 m., ir vizą, esančią prieš karą išduotame Lietuvos diplomatiniam pase.

Žilba Klimienė,
PrLB tarybos narė, Paryžius

TAIP ELGĖSI ANGLŲ KARIAI

Tokia kuklia antraštė “TŽ” 1996 m. 49 nr. išspausdino vertingą Leono Baltušio straipsnį. Juo papildytos ankščiau “TŽ” panašius straipsnių mintys. Prisimenu, tokias šurprias naujienas girdėjau būdamas tremtinių lageryje Hanau a.M. Visi lietuviai buvo pasipiktinę siaubingu anglų elgesiu – priverstinu ukrainiečių grąžinimu Sovietų sąjungai, kuri grąžintus ukrainiečius ir kitus Vakarų fronte kovojusius

prieš sovietus, sušaudydavo, likutį išveždavo kankinimams, mirčiai į šiaurę.

Nesutinku su viena mintimi tame rašinyje: “Mjr. R. Davies žinojo, kad jis turi vykdyti įsakymą ir jam pasirinkimo nėra”. Pasirinkimą turėjo galėję atsakyti įsakymą vykdyti. Budeliško Anglijos kariuomenės vadovybės įsakymo nepaklusęs būtų pasiūgęs garbingai ne tikrai pats vienas, bet ir apsaugojęs anglų karių, net Angliją nuo gedingo elgesio. Visi, talkinysieji Sovietų Sąjungai, vykdžiusiai nekaltų žmonių žudymą komunizmo labui, nusikalto žmoniškumui.

Būtų narsu, jei lietuviai surinktų bent aprašomojo budeliško įvykio duomenis ir juos paskelbtų knygos pavidalu. Gal angliai tai slepia nuo savųjų.

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles

PAGALBA MOKYKLAI

Raseinių miesto pakraštyje prieš 30 metų iškilo nauji rūmai, kuriuos greitai užpildė vaikučių balseliai. Tai specialioji internatinė mokykla. Čia prisiglaudę vaikučiai, kurių namuose mažai meilės, gerio, džiaugsmo. Jau daug kartų Lietuvą ir savo gimines lanko p. Birutė Mikšytė-Kasperavičienė iš Kanados. Sužinojusi, kad šioje mokykloje gyvena sunkus 10 m. ligoniukas Kęstutis ir metais jaunesnis broliukas Mindaugėlis, p. Birutė pasiūlė padėti.

Kiek daug vaikučiams buvo džiaugsmo, kai gavo kalėdinę dovaną – didelį siuntinį: drabužėlių, batų, maisto. Kęstutis, Mindaugėlis ir šios mokyklos darbuotojai nuširdžiai dėkingi Jums už tai, kad savo gerumu ir meile sušildėte gyvenimo ir likimo sužvarbusius nuskriaustų berniukų sielas. Tegul Jūsų padaryti geri darbai būna didelis žiburys šiandieninės nelengvos mūsų Lietuvos kasdienybėje.

Irena Mitalienė,
Raseinių specialiosios internatinės mokyklos mokytoja

Religinis konkursas

Prelatas Juozas Prunskis 1997 metais skiria \$5,600 premiją(s) krikščionybės idealų ugdymui. I Projektas – KRIKŠČIONYBĖS IDEALŲ UGDYMAS KASDIENYBĖJE. Seminaras ar paskaitų ciklas skirtas: katechetams, tikybos dėstytojams, jaunimo vadovams, jaunoms šeimoms ar profesinėms grupėms. Konkurso komisijai prisiūsti: programos metmenis, pravedėjų sąrašą, kvalifikacijos bei pasirodymą vykdomai programai, numatytą programos vietovę ir dalyvių grupės sudėtį (profesinė, jaunimo bei skaičių), finansinę sąmatą, dalyvių apklausos anketos pavyzdį, programą įvykdžius – dalyvių apklausos duomenis. II projektas – sukurti skaitiniai, ŠV. RAŠTO TRUMPI MAŠTYMAI kiekvienai dienai pagal liturginius laikotarpius. Mašinėlės parašyti, dar neišleisti. Projektai pasirašomi slaptyvardžiu. Atskirame užklajuotame voke pridėdama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Konkurso medžiagą reikia prisiūsti iki 1997 m. rugsėjo 1d. Šiuo adresu: Sisters of the Immaculate Conception, RELIGINIS KONKURSAS, 600 Liberty Hwy, Putnam, Ct. 06260

Sesuo M. Bernadeta

ŠYPSENOS

Daktaras patarė dėdei Antanui bėgti 300 dienų, 5 km per dieną, kad numestų 75 svarus. Tai atlikęs, dėdė Antanas skambina daktarui: – Numėčiau 75 svarus, bet dabar turiu kitą problemą.
– Kokią? – klausia daktaras.
– Aš atsiradau 1500 km nuo namų.

• Vaikams reikia mažiau kritikos, daugiau pavyzdžių (Joubert).

Registruota masažo terapeutė Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masażas (“Craniosacral Therapy”)
Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER CMD Insurance Services

Dėl visu rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreipitis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

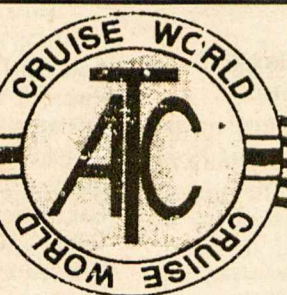
KESTAS

**Sukursiu gražų paminklą
pagal jūsų pageidavimus**

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ Iškvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai jus aptarnauja:

Ona ir Audronė

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus
pacientus

(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie
Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.
Daugiau kaip 10 metų turintis
pardavimo bei daugiau kaip 20 metų
statybos ir remonto patirtį. Mielai
atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo
ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

TORONTONT

Anapilio žinios

Per praėjusius 1996 metus mūsų parapijoje buvo pakrikštyta 16 kūdikių, Pirmąją Komuniją priėmė 11 vaikučių, Sutvirtinimo sakramentą priėmė 11 jaunuolių, Santuokos sakramentą priėmė 7 poros ir palaidoti 25 mirusieji.

Šiais metais pradėdamas trijų metų pasirošimo laikotarpis Didžiosios krikščionybės 2000 metų sukakties šventei. Pirmiesiems 1997 metams šventasis Tėvas yra sukūręs maldą, kurią visi skatinami kalbėti per ištisus metus. Tos maldos lietuviškasis vertimas yra padėtas prie visų šventovės durų. Prašome pasiimti.

Sausio 12, sekmadienį, minėsim tragiškąją Sausio 13-ąją, Mišiose iškilmingai su savo vėliavomis dalyvaus Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa, mūsų parapijos KKK moterų draugijos skyrius ir kitos organizacijos.

Gruodžio 23 d. pakrikštyta Romo ir Jacqueline (Smeaton) Olekų dukrelė Karena-Maksytė.

Sausio 3 d. palaidota a.a. Veronika Vaitkienė, 89 m. amžiaus.

Pirmąją Komuniją pasirošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje. Pamokas praveda Vytautas Staškevičius.

Suaugusiems norintiems ruošti Krikšto ar kuriam kitam sakramentui, arba gilinti tikėjimo pažinimą, 1997 m. sausio mėnesį organizuojamos dvi programos: 1. "Jėzus yra Viešpats"; 2. "Pažink savo tikėjimą". Vietą ir laiką apspres susidomėjusių skaičius. Papildomai informacijai prašome skambinti ses. Ignėi tel. 905 897-5604.

Mišios sausio 12, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Praną Dovidaitį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v. p. už a.a. kun. Petrą Kairiūną.

Lietuvių Namų žinios

Sekmadienio, sausio 5, pietietė dalyvavo 157 asmenų; svečių knygoje pasirašė Vida Ruseckienė, Julija Zakaravičienė iš Vilniaus; M. Šutienė iš Rokiškio. Pranešimus padarė ir su svečiais su pažindino LN valdybos narys E. J. Steponas.

LN valdybos posėdis – sausio 16, ketvirtadienį, 7 v.v.

Lietuvių Namuose dar yra likusių medinių kėdžių. Kreiptis į administraciją 532-3311.

"Lokio" svetainės lankytojai kviečiami pasinaudoti pasiūlymų bei pageidavimų dėžute.

Aukos Slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$150 – J. Valiukienė.

Anapilio keltuvo vajui aukojo: \$150 – J. Valiukienė.

"Vaiko tėviškės namams" aukojo: \$50 – E. J. Gudai.

"Angeliukų" chorui aukojo: \$30 – T. Renkauskienė.

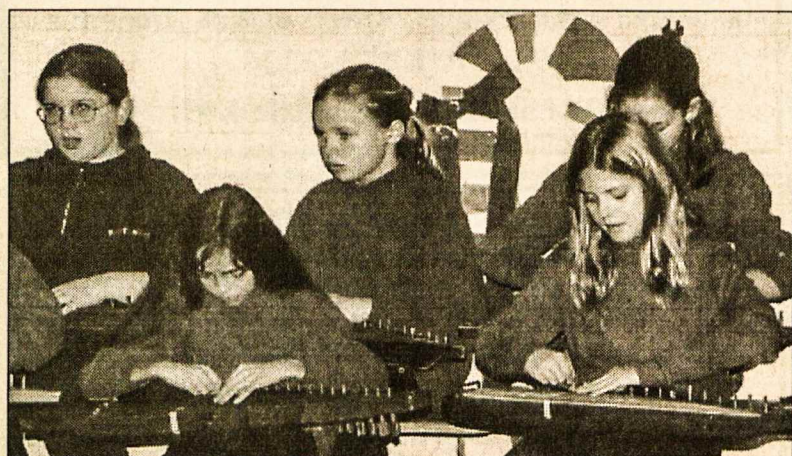
Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukojo: \$50 – J. Staškevičius.

Krikščioniškiesiems gimdymo namams Kaune aukojo: \$50 – E. J. Gudai.

Vargdieniams Lietuvoje aukojo: \$100 – V. Balsienė (a.a. Vytauto Balsio atminimui).

Kanados lietuvių muziejus-archyvo išlaikymui aukojo: \$40 – R. ir B. Bulovai; \$20 – W. T. Vidurigis. Dėkojame, kad padėdote išsaugoti mūsų istoriją. Vedėja

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima skųstis skambinant 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

Toronto Maironio mokyklos kanklininkės, atlikusios meninę programą Kalėdų eglutės renginyje 1996.XII.14. Vadovės – Ž. JANIELIŲNIENĖ ir A. ADAMONYTĖ

Prisikėlimo parapijos žinios

Sausio 5, sekmadienį, švenčiant Trijų Karalių šventę, 10.15 v.r. Mišiose dalyvavo būrelis parapijos vaikų, kurie, nešdami degančias žvakutes, simboliškai išreiškė Kristaus šviesą pasaulyje.

Šį sekmadienį, sausio 12, po 11.30 v.r. Mišių parodų salėje įvyks Prisikėlimo parapijos Katalikų moterų draugijos skyriaus susirinkimas. Bus aptariama šių metų skyriaus veikla. Apie pasirengimą 2000 metų krikščionybės sukakčiai ir tikėjimo atnaujinimą kalbės kun. J. Sasnauskas, OFM.

Sausio 19, sekmadienį, 12.30 v.p.p. šaukiamas specialus parapijos susirinkimas informuoti parapijiečius apie įvairių komitetų atliktus darbus parapijos perkėlimo klausimu.

Katalikų Bendrijos paskelbtas pasirengimas 2000 metų sukakčiai sutampa su Prisikėlimo parapijos pastangomis dvasiškai atsinaujinti. Stengiamasi priartinti tikintiesiems Mišių paslaptį ir skatinti jų pačių aktyvų, sąmoningą dalyvavimą liturgijoje. Pradedant sausio 19 d. kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį 9.15 ir 10.15 v.r. bus laikomos specialios Mišios žeimoms ir jaunimui.

Sausio 17-24 d.d. visame pasaulyje minima Krikščionių vienybės savaitė. Ta proga sausio 29 d., 7 v.v. šventovėje vyks ekumeninės pamaldos, kuriose dalyvaus lietuvių liuteronų Išganytojo parapijos atstovai. Kun. Algimantas Žilinskas pasakys pamokslą. Giedos Išganytojo parapijos choras, vadovaujamas P. Šturmo. Panašios pamaldos vasario 9 d. bus surengtos ir Išganytojo šventovėje. Ten mūsų parapijos dvasininkas atstovaus kun. J. Sasnauskas, OFM.

Sausio 13 d. Šv. Jono kapinėse palaidotas a.a. Jonas Ranonis, 73 m. Sausio 4 d. palaidotas a.a. Juozas Sabaliauskas, 84 m. amžiaus.

Nuo sausio 13 (pirmadienio) pakeičiama rytinių pamaldų tvarka. Šiokiadieniais ankstyvųjų Mišių 7.15 v.r. nebus dėl nedidelio dalyvių skaičiaus. Tų Mišių intencijos perkeliama į 8 v.r. Mišias, kurios ir toliau bus pagrindinės (konventinės) dienos Mišios. Šeštadieniais Mišios vyks 8 ir 9 v.r. (konventinės), kai kada ir 10 v.r.

Mišios sekmadienį, sausio 12, 8.15 v.r. – už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 – už Čalutę šeimos mirusius; 10.15 v.r. už a.a. T. Igną Mikalauską, OFM, a.a. Praną Dovidaitį (pirmos mirties metinės), a. a. Algirdą Michaluską; 11.30 v.r. už 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje žuvusius laisvės kovotojus.

Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" praneša, kad naujos patalpos, 2975 Bloor St. W., Etobicoke (prie Bloor ir Royal York) atidaromos sausio 10 dieną. Valdyba kviečia narius bei visus lietuvius apsilankyti.

A. a. Balio Savicko atminimui pagerbti artimieji aukojo "Kovai su vėžio liga Lietuvoje": \$50 – Vlodo Pūtvio šaulių kuopa, dr. Jadvyga Rimšaitė; \$25 – K. P. Budrevičius; \$20 – P. Čiurlys, DLK Algirdo šaulių kuopa (Hamilton, ON), B. K. Pečiuliai, T. V. Gražuliai, A. K. Pajaujai; \$15 – D. V. Kuliešiai, T. B. Stanuliai; \$10 – J. V. Pečiuliai, Rūta Bekerienė, A. S. Zimnickai, K. Latvis, A. Zalaigėnai, S. V. Aušrotai, R. R. Pečiuliai, E. S. Kudzmickai, V. P. Melnykai, B. V. Palilioniai; \$5 – J. P. Barakauskai, Julija Liutkienė, V. S. Vaitkai, A. L. Arčikonis. Iš viso – \$325. Aukus surinko M. Povilaitienė.

Adelė Ledienė Šv. Kalėdų proga \$50 paukojo neturtingo studento gausiai (5 vaikai) šeimai.

MOTERIS iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus ar slaugyti senelius. Skambinti po 6 v.v. tel. 905 451-8197.

Montrealio lietuvių mokyklos mokiniai Kalėdų eglutės renginyje atlikę dalį programos Nuotr. A. Mickaus

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS TORONTE

praneša,

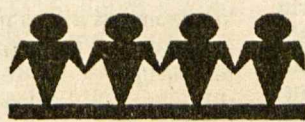
kad 1996-tieji metai mūsų veiklai buvo sėkmingi. Todėl valdyba nutarė:

- išmokėti 5% papildomų palūkanų visiems nariams už santaupų palūkanas, įrašytas iki 1996 m. gruodžio 31 d. įrašai padaryti taupomosiose sąskaitose;
- grąžinti 5% visiems skolininkams už jų sumokėtas palūkanas iki 1996 m. gruodžio 31 d. įrašai padaryti į čekių sąskaitas.

Per 1996 metus įvairioms organizacijoms bei jaunimo vienietams paskirta ir išmokėta daugiau kaip 40,000 dolerių.

Valdyba

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

praneša,

kad užbaigus 1996-tuosius metus su pelnu, valdyba vėl nutarė dalį pelno padalinti nariams:

- Kiekvienam nariui buvo paskirta po \$25 papildomų šerų ("patronage shares").
- Nariams, turintiems asmenines ir nekilnojamo turto paskolas buvo grąžinta 4% sumokėtų palūkanų. Už investicijas (GIC ir kt.) buvo sumokėti papildomi 4% palūkanų. Pinigai buvo tiesioginiai pervesti į narių kasdienines sąskaitas.

Jei atsirastų klausimų, prašome kreiptis į "Paramą" tel. 416 532-1149.

Valdyba

Vasario 16 minėjimą KLB Toronto apylinkė rengia 1997 m. vasario 16 d., 4 val. p.p. didžiojoje Anapilio salėje. 1996 m. gruodžio 17 d. apylinkės valdybos posėdyje buvo svarstyti šio renginio reikalai. Meninę programą sudarys pynė "Tykliai tykliai Nemunėlis teka". Dalyvaus choras "Volungė", ansamblis "Gintaras" ir Maironio mokykla.

KLB Inf.

Katalikų Bendrijoje pradedama trimetis pasirengimas 2000 metų krikščionybės sukakčiai. Šiais metais krikščionys raginami įsijamstyti į Jėzaus Kristaus asmenį ir ugdyti sąmoningą tikėjimą. Ta proga Toronto lietuviams organizuojamas paskaitų ciklas, pavadintas "Ką aš tikau?" Skatinant kuo gausesnį dalyvavimą, paskaitų ciklas vyks skirtingose vietose ir skirtingu laiku. Įvadas ir pirmoji paskaita įvyks Anapilio mažojoje salėje sausio 21, antradienį, nuo 7 iki 8.30 v.v. Numatyta pakartoti sausio 22 d. "Vilnius Manor" 1 v.p.p. ir Prisikėlimo parapijos parodų salėje 7 v.v. Paskaitas koordinuoja ses. Ignė, tel. 905 897-5604. Inf.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" paukojo \$2000 "Tremtinių grįžimo fondui" Lietuvoje. Tokia stambi auka rodo, kad ši finansinė institucija, šalia tiesioginio profesinio patarnavimo klientams, imasi ir moralinės atsakomybės savo tautai – konkrečiai tiesia pagalbos ranką nekalta kentėjusiems mūsų broliams ir seserims Sibire bei kalėjimuose. Hamiltono "Talkai" tremtinių vardu nuoširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr-jos

centro valdyba

"Tremtinių grįžimo fondui" šv. Kalėdų proga aukojo: \$200 – Birutė Lukošienė; \$50 – Gyvojo rožinio draugija per P. Jurėną, St. ir J. Sinkevičiai.

Našlaičių fondui "Vaiko tėviškės namai" aukojo: \$50 – St. ir J. Sinkevičiai.

A. a. Balio Savicko atminimui pagerbti aukojo: \$100 – N. Žulpienė ir vaikai; \$20 – A. ir R. Tumpa, J. Rovas, V. Vaidotas; \$10 – R. Bekerienė; \$5 – G. Bijūnienė. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja –

KLK moterų dr-jos

centro valdyba

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

MONTREALQUE

Bernelių Mišios buvo dvyliką nakties Aušros Vartų šventovėje. Pusę valandos prieš Mišias ir Mišių metu parapijos choras giedojo šias giesmes: "Nakties tyloje" – J. Siniaus, "O, greičiau, greičiau" – L. J. Šimučio, "Berneliai, kelkit" – J. Švedo, "Sveikas, Jėzau gimusi" – J. Naujalis, "Piemėnėliams vargdienėliams" – J. Naujalis, "Tylia naktį" – F. Gruber, "Linksma giesmė" – J. Naujalis, "Tylia naktį" – J. Naujalis, "Ateikit vaikeliai" – A. Aleksio ir "Linksmy Kalėdų" – A. Stankevičiaus. Tarp choro giesmių įsijungė sol. Gina Čapkauskienė su "Gesu Bambino" – P. A. Yon ir "Šventa naktis" – A. Adam. Sol. Antanas Keblys pagiedojo "Šventas miestas" – S. Adams. "Aušros" moterų dainos vienetas giedojo "Mes girdėjom angelus" – tradicinę prancūzų giesmę ir "Adeste fideles". Visus vargonais palydėjo ir chorui dirigavo muz. Aleksandras Stankevičius. Koordinatorius – Antanas Mickus.

Mišias atnašavo klebonas kun. Juozas Aranauskas su kun. Kazimieru Ambrasu ir kun. J. Lipskiu. Klebonas pasakė pamokslą ir pasveikino parapijiečius. Skaitinius

atliko dr. Raimundas Zabieliauskas iš Toronto ir dr. Jonas Mališka. Po pamaldų dauguma rinkosi į parapijos salę pasisveikinti ir prie sūrio, vyno bei kavos pabendrauti.

Skautų Kūčios buvo surengtos gruodžio 20 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Gintaras Nagys vadovavo šiam renginiui ir plačiau paaiškino Kūčių papročius. Klebonas kun. J. Aranauskas palaimino tradicinius valgius ir pasidalino su kiekvienu dalyviu plotkele. Pabaigoje visus pradžiugino Kalėdų senelis, atkvėkęs tiesiog iš Lietuvos.

Neseniai mirusi a.a. Viktorija Stankevičienė buvo prisiminta iškilmingomis gedulo Mišiomis gruodžio 18 d. Aušros Vartų šventovėje. Mišias aukojo kun. K. Ambrasas ir kun. J. Lipski. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, vad. muz. A. Stankevičiaus, vėlonės vaikiai. Taip pat giedojo sol. G. Čapkauskienė. Dalyvavo Stankevičių giminė ir vėlonės gėrbėjai.

A.a. Irena (Drogosz) Rutkauskienė, 68 m. amžiaus, mirė 1996 m. gruodžio 22 d. Palaidota gruodžio 23 d. Liūdį sūnus su šeima ir kiti artimieji. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545

FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Naujas įstatymas

Gruodžio 19 d. Lietuvos seimas vienai priėmė valstybės saugumo pagrindų įstatymą, kuris dėl įvairių nesutarimų buvo rengtas penkerius metus, rašo ELTA. Per tą laiką buvo paruošti septyni šio įstatymo projektai. Jame nurodoma, kad Lietuva nėra vienos valstybės ne-laiko savo priešu, niekam negrasina, su visomis stengiasi palaikyti gerus santykius. "Stiprinti nacionalinį saugumą yra aukščiausias Lietuvos vidaus ir užsienio politikos tikslas", teigiama dokumente. Įstatyme išdėstyti valstybinio saugumo užtikrinimo būdai, kariuomenės sudėtis ir veikla, jos kontrolės sistema, nurodyti galimi vidaus ir išorės rizikos veiksniai, dalyvavimas Europos sąjungos, ŠAS (NATO) ir kitų tarptautinių organizacijų veikloje.

Agresijos aukoms bus išmokėta 450 tūkst. litų

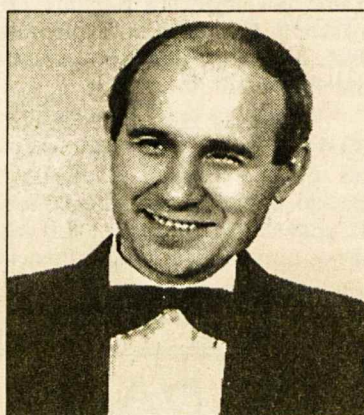
Kaip skelbia ELTA, gruodžio 24 d. Lietuvos vyriausybė patikslino prieš savaitę priimtą nutarimą dėl kompensacijų išmokėjimo žuvusiųjų už Lietu-

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algii tel. 905 272-8323.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui tel. 416 760-7181.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauginame rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

ANTANAS SMOLSKUS, žymusis birbynininkas ir jo grupė iš Lietuvos, sausio mėn. pabaigoje svečiuosis Toronte. Jų koncertų eiga netrukus bus paskelbta spaudoje.

KRISTAUS GIMIMO ir Naujų metų švenčių proga sveikinu mielus tautiečius, savo artimuosius, gimines ir draugus, linkėdama gausios Dievo palaimos ir geriausios sėkmės naujaisiais metais.

Angelė Gontienė

MOTELIS LITHUANUS. Floridoje, Singer Island saloje, ramioje, saugioje vietoje, prie Atlanto, veikia lietuviškas motelis "LITHUANUS" (iškaba Lietuvos vėliavos fone). Jaukūs vieno ir dviejų miegamųjų butai su svetaine, virtuve (yra elektrinė viryklė, šaldytuvas, mikrobanginė, visi būtinai indai). Čia nereikia mašinos. Iki plažo kelios dešimtys metrų, krautuvės ir restoranai greta. Turėsite visas sąlygas geram poilsiui. Paslaugas šeiminiškai visada laukia Jūs. Galime pasitikti West Palm Beach oro uoste. Tel.: 561-863-6508.